

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Poljaki junaško branijo svojo prestolnico

Sedaj se vodijo srdite borbe na ravnini pred Varšavo in na severu ob Bugu

Vilno, 12. sept. c. Poljakom se je včeraj posrečilo odbiti vse številne napade na Varšavo. Nemci so usmerili napade s treh strani, namreč severovzhoda, zapada in juga. Ob Bugu se je razbila nemška ofenziva, kar priznava celo nemški ruski opazovalec. Zelo je razbremenilo obrambo Varšave dejstvo, da sta padli Nemcem v hrbet umikajoči se poljski armadi s Poznańskega in koridorja. Pri Modlinu in Kutnu je prišlo med nemškimi četami in tema armadama včeraj do večjih bojov. Varšava, 12. sept. c. V bojih za obrambo mesta so se v predmestnih ulicah nemški tanki in motorizirani oddelki slabo obnesli ter so se morali umakniti. Varšavo je včeraj ponovno bombardiralo nemško letalstvo. Palača Belvedere, rezidenca poljskega maršala Piłsudskega, je popolnoma porušena.

Varšava, 12. sept. c. Snóči je bil objavljen komuniké vrhovne komande, ki naglašala, da se ob Narevu in Bugu vrše srdite borbe. Na fronti pri Suwalki ni nobenih sprememb, prav tako ni nobenih sprememb pri Modlinu. Komuniké navaja, da sovražnik pripravlja nove tanke in letala. Na ravnici pred Varšavo se vrše hude borbe. Pri Kutnu so se poljske čete umaknile proti vzhodu. Vrše se borbe s sovražno artilerijo.

Bruselj, 12. sept. c. Sem so prispele precej optimistične vesti iz Varšave. V predmestnih dan in noč delajo na utrjevanju. Varšavsko prebivalstvo je krepko uprta. Poljski Nemcem, da bi z zapada prodrl v Varšavo, ni uspel in sedaj poskušajo predreti od vzhoda. Zato zbirajo močne čete ob reki Narev.

London, 12. sept. c. Reuterjev dopisnik v Černovih javlja, da romunsko-poljske meje, da se sedaj vrše borbe med Nemci in Poljski 8-20 km od periferije Varšave. Po teh obvestilih Poljaki tudi zadržujejo prediranje nemških čet, ki od Krakova prodirajo v severovzhodni smeri. Poročilo navaja, da je morala poljskih čet odlična. Poljakom se pri umiku ni popolnoma posrečilo, da bi uničili vse tovarne in druge naprave, ki bi lahko koristile sovražniku. Poljaki pa zatrjujejo, da je večina teh tovarnih trpel znatno škodo zaradi nemških napadov iz zraka.

PARIZ, 12. sept. c. Havas: Včeraj so bili zabeleženi uspehi zaveznikov na vseh frontah. Včeraj je sam nemški radio objavil, da poskus zavzeti Varšavo ni uspel. Nemške čete so bile kljub svoji premoči primorane, da se umaknejo iz nekaterih položajev. Poljaki se lahko reče, da je v splošnem boljše in povoljnejše, ker je bila fronta znatno skrajšana. V začetku je bila fronta dolga 1300 km, zdaj pa je samo okrog 700 km. Najpomembnejše je pa to, da so se Nemci, ki so se razširili vzhodno, da je Varšava padla, umaknili iz mesta, kar priznava tudi nemška vrhovna komanda. Povsem jasno je, da nemške čete in tudi motorizirani oddelki niso prodrli do Varšave, temveč se celo umikajo in odbijajo napade poljske vojske, v kateri se borijo tudi več bataljonov dobrovoljcev.

Herojsko junaštvo varšavskega prebivalstva

VARŠAVA, 12. sept. c. Pat: Mesto se še naprej brani pred koncentričnimi napadi nadmočnega sovražnika. V borbah za obrambo Varšave sodeluje tudi prebivalstvo. Ljudje so mirni in nudijo izreden primer hladnokrvnega in silnega junaštva. Pri vsakem bombardiranju — samo včeraj je bilo 40 letalskih napadov — je na mesto padla prava ploha bomb. Zanimivo dogodek se je pripetil v predmestju Gola. Neki nemški tank je prodrl v predmestje. Posadka je bila očitno preprečena, da se mesto že v rokah Nemcev. Nenadno pa so tank obkolili meščani, med katerimi je bilo tudi mnogo žensk in otrok. Posadka tanka je morala izstopiti, nakar so jo izročili oblastem. Eno od mnogih sestreljenih letal je padlo v središče mesta. Vest, ki jo je objavil nemški radio in nato ponovil tudi v poljskih, da se nemške čete umikajo iz strateških razlogov iz Varšave, je izzvala veliko navdušenje med prebivalstvom.

Vse prebivalstvo sodeluje pri obrambi

VARŠAVA, 12. sept. c. Havas: Nemške čete, ki so bile predvčerajšnjim in v teku noči od braniteljev Varšave odbite, so bile spet poslone na severozapad v smeri predmestja Marmon, na jugozapadu pa v smeri ceste, ki vodi v Grodz. Močna obramba ni samo razbila vseh teh napadov, temveč je s pomočjo topništva napadalce tudi pregnala. Sovražniku, kakor kaže, primanjkuje težko topništvo in skuša to nadomestiti s pošiljanjem težkih bombnikov nad Varšavo, ki so včeraj dvajsetkrat napadli mesto. Pri obrambi Varšave sodeluje vse prebivalstvo. V borbah so igrali veliko vlogo tudi delavski bataljoni v Varšavi. Bojeve so se udeleževale tudi ženske, ki so dosepele celo do sa-

ma Adama za pomočnika finančnega ministra.

Gdynja se še vedno drži

London, 12. sept. e. Reuter: Varšava je še vedno v rokah Poljakov. V okolici mesta se vrše ogorčene borbe s nemškimi četami. Javljajo o velikih spopadih severno od Bugu. Po poljskih poročilih sta bila Varšava in Lwow hudo bombardirana, pri čemer je bilo ranjenih mnogo civilistov. Po Reuterjevih vesteh je glavna moč poljske vojske še vedno nedotaknjena. Gdynja se še vedno drži. Kljub vestem, ki jih je včeraj javil Berlin, da so v koridorju končane vse operacije, je promet med Nemčijo in Vzhodno Prusijo mogoč samo po morju. — Službeno javljajo iz Moskve, da je bila delna mobilizacija, ki je bila objavljena predvčerajšnjim, izvedena samo zato, da se ustavi prehod poljskih čet na rusko ozemlje v primeru umika. Rumunija je pripravljena sprejeti civilne begunce iz Poljske.

Tudi v koridorju nudijo Poljaki še vedno odpor

London, 12. sept. c. Po vesteh iz Kovna, ki so potrjene tudi z mnogih drugih strani, so poljske čete v koridorju še vedno žilavo upirajo. Nemcem se ni posrečilo, da bi vzpostavili železniško zvezo med Prusijo in Vzhodno Nemčijo, temveč se promet še vedno vrši po morju.

Obramba Lvoja

Lwow, 12. sept. AA. Havas: Po sporočilu tukajšnjega radia organizira prebivalstvo vse potrebno za obrambo Lvoja. Prebivalci kopljejo jarko ter pripravljajo vsestransko organizacijo obrambe, pri čemer sodelujejo tudi ženske. Invalidi iz minule vojne so se postavili na razpolago vojnim oblastem. Po mestu so nalepljeni plakati, s katerimi se prebivalstvo poziva, naj ne zapušta normalnega dela, navzlic obveznostim nastalim z novim položajem. O prihodnosti današnjega začetka školskega leta se je v vseh cerkvah vršila božja služba z molitvijo »Priidi sv. Duha«.

Bombardiranje Lvoja

Pariz, 12. sept. br. Včeraj je nemško letalstvo bombardiralo več krajev ob Visli in Bugu. Najbolj je bil bombardiran Lwow. Poljaki upajo, da bodo borbe na zapadni fronti prisilile Nemce, da umaknejo del svojih čet s poljske fronte. Po dosedanjih vesteh so Nemci s poljske fronte že umaknili šest divizij.

VARŠAVA, 12. sept. c. Pat: Bombardiranje poljskih odprti mest po nemških letalcih dobiva v zadnjem času značaj sistematičnega in metodičnega uničevanja vseh mest in krajev, ki nimajo niti skupnega z vojnimi operacijami ali vojnimi objekti. Tako so Nemci bombardirali mesta Siedlica, Lukov, Brest, Kovel, Luck in Zamość. Ta metoda vojne je v nasprotju z izjavo, ki jo je podala sama nemška vlada in v nasprotju z mednarodnimi pravili. Povod tega bombardiranja je poljska vlada poslala vsem vladam civiliziranih držav svoj protest. Nemški bombniki so štirikrat bombardirali Luck, in sicer ob 5, ob 5.30, ob 16. in ob 18. Bombardiranje je zahtevalo mnogo žrtv med civilnim prebivalstvom.

Milijonska armada čaka na Bugu

Moskva, 12. sept. c. Ruski vojaški krogi cenijo, da imajo Poljaki sedaj v prvi obrambni črti Bug—Visla—San zbrano armado približno 1 milijon mož. Prihodnja nemška operacija v Poljski bo vsmerjena najbrže iz Slovaške proti poljsko-rumunski meji, da prepreči Poljski vsak dovoz vojne materijala, potem ko so glavna poljska vojaška industrijska središča v zapadni Poljski že v nemških rokah.

Seja poljske vlade

Lublin, 12. septembra. AA. Havas: Na seji vlade, ki se je vršila včeraj pod predsedništvom Slavoja Skladovskega, je bilo sprejetih več uredb, posebno glede preskrbe z življenjskimi potrebščinami prebivalcev evakuliranih pokrajin, ki se nahajajo v zoni vojnih operacij. Finančnemu ministru je bilo dano pooblastilo najeti posojila, ki bodo služila za svrhe narodne obrambe.

VARŠAVA, 12. sept. AA. Pat: Predsednik republike je imenoval polkovnika Ko-

Ruska sodba o Poljski

Moskva, 12. sept. br. Moskvska »Pravda« objavila daljši članek, v katerem najprvo podrobno opisuje razvoj vojaških operacij na Poljskem, na koncu pa razčlenjuje vzroke, ki so prisilili Poljake, da so se doslej umikali pred Nemci. Kot glavne vzroke navaja: 1. Pomanjkanje dovolj močnih utrdb na zapadni meji Poljske. 2. Premoč nemškega letalstva, ki je neposredno po izbruhu sovražnosti zadalo hud udarec poljskemu letalstvu in porušilo prometne naprave ter z neprestanim bombardiranjem zaledja onemogočilo poljskemu vojaškemu vodstvu novo pregrupacijo in koncentracijo glavnih sil. 3. Premoč v vojaško-tehničnem pogledu, zlasti glede tankov in težkega topništva.

Nemško poročilo o poljskega bojišča

Berlin, 12. sept. AA. DNB. Nemško vojni letalstvo je zabeležilo 9. septembra na vzhodnem bojišču sledeče uspehe: pri Lublinu je bilo sestreljenih 14 sovražnih letal, 8 pa jih je bilo uničenih z vrženimi bombami. Na železniško križišče v Lublinu je bil izvršen uspešen zračni napad enako kakor na železniške postaje v Lwovu, Przemsilu, Rubniku in Żesovu ter na letališča pri Stanisławovu in Lwovu. Nemške izgube so minimalne. Eno letalo je bilo prisljeno spustiti se za poljsko linijo, drugi dve pa na lastni teren. Na zapadnem bojišču se je vršilo včeraj brezuspešno bombardiranje letališča v Saarbrückenju s strani francoskega letalstva in francoskih letal, ki se jih je nemškim lovcom posrečilo zbiti.

Berlin, 12. sept. AA. DNB: Führerjevo vrhovno poveljstvo sporoča, da se je Führer tudi včeraj podal z letalom na vzhodno bojišče, kjer je v tem trenutku padla nepreključna odločitev o veliki bitki s Poljsko. Drugi Führerjev polet na bojišče se je izvršil nad operativno pokrajino med Lodzom in Varšavo, kjer se poskušajo obkoljene čete obupno prebiti k vzhodu. Führer se je včeraj spustil na letališče, ki se nahaja nekoliko kilometrov za bojiščem. Poveljnik letališča je pozdravil

4. Pomanjkanje uspešne pomoči s strani Francije in Anglije. Glede nadaljnjih izsledkov za Poljsko piše vodilni moskovski list, da je poljsko poveljstvo kljub temu, da je ohranilo znatne poljske čete, ki so zbrane za Vislo, komaj v stanju nuditi Nemcem še resen odpor, ker je izgubilo skoraj vse vojaške in gospodarske osnove. Presenečenja pa kljub temu niso izključena.

Madžarsko mnenje

BUDIMPEŠTA, 12. sept. e. Madžarski diplomatski krogi spremljajo z veliko pozornostjo razvoj borb med Nemčijo na eni ter Anglijo, Francijo in Poljsko na drugi strani. Ti krogi naglašajo hitro napredovanje nemške vojske, toda dodajajo, da še ni prišlo do odločilne bitke. Vsi madžarski listi, razen desničarskih, podčrtavajo odpor poljskih čet, navajajoč, da je bilo dosedanje umikanje le strateškega značaja.

führerja ter mu poročal o rezultatu bombardiranja nemškega letalstva. Poročilo se glasi: 44. poljska divizija ter veliko število poljskih letališč je uničeno. Nato se je Führer podal v prve vrste, kjer so ga čete navdušeno pozdravile. V jarkih so ležali razbiti ostanki poljskega topništva poleg oklopnih avtomobilov ter vozov za prevoz municije in orožja, kakor tudi več poljskih tankov. To so znaki in ostanki borbe. Na bojišču stojijo pripravljene nemške težke baterije, ki jih ščitijo protiletalske formacije. Führer je obiskal v avtomobilu sprednje položaje topništva. Nato se je podal v divizijski štab, ki se nahaja v napol porušeni kmečki hiši. Tu je Führer sprejel raport, da je odbit poskus Poljakov, ustaviti nemško prodiranje. Poljaki so se na tem mestu borili z junaškim obupom ter imeli velike izgube. V trenutku, ko je Führer zapuščal divizijski štab, so se peljali mimo oklopnih avtomobilov. Za njimi pa je korakala pehota, nato pa se je peljala lahko poljsko topništvo. To so prve vrste, ker se 1500 m odhod nahaja sovražnik, ter se jasno tuje streljanje strojnih pušk. Sele popoldne je Führer zapustil prve bojne črte. Nato je z letalom izvršil inspekcijo vsega bojišča, ter se je vrnil v svoj štab.

Na zapadu se je pričela borba na nož

V boj so posegle tudi prve angleške čete — Francosko uradno poročilo naglašala, da počasi, a zanesljivo na predjujejo

Pariz, 12. sept. e. Komuniké vrhovnega poveljstva: Stik naših čet s sovražnimi četami je vedno pogostejši in se spreminja v borbo na nož. Naše čete tudi nadalje napadajo naprej pomaknjene dele Siegriedove linije. V teku lokalnih borb smo zavzeli več vasi in uničili razna strojniška gnezda, kar nam sedaj daje precejšnjo prednost. Če dva dni pa Nemci ne žele več brez prepustiti svojih prejšnjih pozicij in se srdito bore za kraje, ki nam izvršno služijo pri operacijah, Nemci so izvršili celo vrsto protinapadov resnega značaja. Napad naših čet se razvija v fronti, ki je dolga 50 km. Včeraj so bili napadi na dveh tretjinah te fronte, na zadnji tretjini pa je položaj nespremenjen.

London, 12. sept. c. Ministrstvo za informacije objavlja, da so operacije francoskih čet v Posarju tudi včeraj pokazale lepe uspehe. Francoske čete prodirajo počasi, toda sigurno in se pomikajo v obliki trikotna med mejami Luksemburga, Nemčije in Francije. Prvič, odkar so se pričele operacije francoskih čet na nemškem ozemlju, je tudi del nemške vojske v Siegriedovi črti zapustil svoje pozicije in naskočil francoske enice na nož. Nastala je ogorčena borba, vendar se je močnejšim francoskim četam posrečilo, da so odbile sovražnika in obdržale vse svoje položaje.

Pariz, 12. sept. c. Na francosko-nemški fronti so posege v boj tudi še prve angleške čete. Francoski vojaški krogi ugotavljajo, da so angleške čete izvršno opremljene in izvežbane. O številni moči angleških čet odklanjajo iz vojaških virov vsako informacijo. Priznavajo pa, da je število že sedaj zelo veliko, ter da so predvidena postopoma nadaljna ojačenja.

Pariz, 12. septembra. AA. Reuter: Francoski uradni komuniké pravi, da so nemške čete izvršile protinapad 5 km južno od luksemburške meje, da pa ta napad ni imel vidnega uspeha.

Pariz, 12. septembra. AA. Havas: Komuniké francoskega vrhovnega poveljstva potrjuje, da se vodijo pomembne operacije med Saarom in nizkimi Vogzi, to je med Sargimenisom in Blizom ter Blikastelom in obema mostoma čez Saaro. Operacije se vodijo v dolžini 20 km, kar po-

meni, da je bil izvršen pomemben pokret, ki pomeni več kakor navadno napredovanje predstraž. Zdi se, da na tem delu bojišča nastaja sedaj faza remnih spopadov. Francoske čete si križjo sedaj pot k nižini doline Saare. Pri tem sovražnik izvršuje protinapade. Operacije širšega obsega na zapadnem bojišču bodo pomenile gigantski boj med trdnjavami.

Pariz, 12. sept. c. Neoficielni komentariji k zadnjim bojem na francosko-nemški fronti pravijo: Boji so še vedno omejeni samo na prostor med obema utrjenima linijama. Francozi sistematično odstranjujejo postojanke nemških predstraž in se skušajo na vsej črti približati Siegriedovi liniji. V akciji so v glavnem tanki in pehota. Protinapad, ki so ga Nemci izvršili v nedeljo pri Siercku, je imel namen preprečiti, da bi bile nemške čete omejene zgolj na svojo utrjeno linijo.

»Journal des Debats« piše o bojih: Situacija zapuša začetni stadij kontakta in prehaja v stadij konflikta.

London, 11. sept. j. Nemške oblasti so izpraznile ves otok Silt. Kakor je znano, so angleška letala otok zadnje dni ponovno bombardirala.

Vojna na morju

London, 12. septembra. AA. Reuter: Poročajo, da sta se potopili dve angleški ladji. Nemška torpedovka je naletela na nemško mino. Od posadke, ki je štela 70 mož, se jih je rešilo 10.

Molčati in delati!

SARAJEVO, 12. sept. e. Finančni minister dr. Juraj Sutej je snoči sprejel novinarje in jim dal izjavo, v kateri pravi:

Smatram, da je v teh časih najbolj pametno molčati in delati. Mi sedaj delamo za mir in se ne bojimo. Upam, da bo to delo kronano s povoljnimi rezultati. Edino, kar vam morem reči kot novinarjem, je, da je vaša velika dolžnost, da vse naše ljudstvo opozorite, da ni ničesar, kar bi se mogli bati, ne za varnost države, niti za varnost dinarja.

V nadaljnjem razgovoru z novinarji je izjavil, da zelo ceni delo novinarjev kot intelektualno elito in da se mora v bodoče novinarjem pri njihovem delu nuditi vsestranske olajšave.

Nemci žele ohraniti gospodarske zveze z nevtralnimi državami

BERLIN, 12. sept. AA. DNB: Snočnja »Nachtausgabe« piše o stališču, ki ga bo Nemčija zavzela napram nevtralnemu državam v zvezi z ukrepi, ki jih bo izvajala Anglija zaradi gospodarske blokade Nemčije. List med drugim pravi, da bo Nemčija s svoje strani napravila vse, kar bo v njeni moči, da se ne bi oviralo z njene strani gospodarsko življenje nevtralnih držav. List med drugim pravi, da bo Nemčija še nadalje izvajala premost v nevtralne države.

Tudi Göring odšel na fronto

BERLIN, 12. sept. c. Maršal Göring je odletel na poljsko fronto, da osebno prevzame poveljstvo nemških letalskih sil.

Amerika bo ukinila prepoved izvoza orožja?

Omogočena bo nabava in izvoz proti plačilu v gotovini in prevozu z lastnimi ladjami

Washington, 12. sept. e. V treh tednih se bo sestal ameriški kongres, da zavzame stališče glede vprašanja, ki najbolj zanima ameriški narod in vlado, to je vprašanje nevtralnosti. Kakšen predlog bo predložil predsednik Roosevelt, še ni znano. Dejstvo, da bo sklican kongres, se tolmači kot dokaz, da je Roosevelt prepričan, da ima več izsledkov za uveljavljanje svojih načrtov, ker je vojna že izbruhnila. Roosevelt pričakuje, da bo pri zakonu o nevtralnosti lahko vrnil klavzulo o plačevanju v gotovini in da bo lahko spremenil tudi sam zakon o nevtralnosti. Kakor znano, je njegov zadnji poskus v tej smeri propadel zaradi odpora senata, čigar zunanje-politični odbor je sklenil, da se to vprašanje odgodi do prihodnjega zasedanja. Normalno bi to pomenilo, da se to odgodi do 1. januarja prihodnjega leta. Rooseveltova odločitev, da skliče kongres, pa sili narodne poslance, da se že sedaj pečajo s tem vprašanjem. Zdi se ni mogoče reči, kakšen bo izid borbe med Rooseveltom in kongresom. Klavzula, za katero gre, pravi, da morajo tuje države blago plačati v naprej in ga

prevažati z lastnimi ladjami. Razširjen je klavzula na plačevanje v gotovini za orožje in municijo bi pomenilo praktično ukinitve prepovedi orožja in municije v tiste države, ki imajo možnost, da kupijo orožje in municijo in ga prevažajo z lastnimi ladjami.

Pariz, 12. sept. c. Agencija Havas poroča iz Washingtona, da je ameriško javno mnenje vedno bolj naklonjeno ukinitvi prepovedi izvoza orožja ter za materialno podporo Angliji in Franciji. Predsednik Roosevelt pa bo imel v kongresu v toliko težak položaj, ker je za ukinitve nevtralnostnega zakona potrebna dve tretjinska večina glasov v kongresu.

Washington, 12. sept. AA. Stefani: Listi trdijo, da je Roosevelt sklenil ponovno sklicati kongres, ker je prepričan, da bo tudi v senatu dobil večino za spremembo zakona o nevtralnosti.

New York, 12. sept. e. »New York Tribune« piše, da sta francoska in angleška vlada še pred objavo prepovedi izvoza

Nadaljevanje na 2. strani

Nadaljevanje s 1. strani

orožja in municije iz Amerike sklenili sporazum za dobavo 1500 letal. Sklep ameriške vlade, da bodo vsa letala, naročena pred prepovedjo izvoza dobav, redno dobavljena, ne bo naletel na nobene ovire.

V K... prišakujejo, da bodo tudi USA vstopile v vojno

NEW YORK, 12. sept. e. Agencija Stefani javlja: Po vestih iz Ottawe je narodni poslanec Thomsen v svojem govoru v parlamentu o priliki vojne napovedi Kanade Nemčiji izjavil, da je prepričan, da bodo v kratkem stopile tudi Zedinjene države v vojno.

Municipijsko ministrstvo v Kanadi

OTTAWA, 12. sept. Predsednik kanadske vlade Mackenzie King je izjavil, da bo vlada prihodnje dni ustanovila novo ministrstvo za municije in orožje, Naloga tega ministrstva bo organizirati in voditi celokupno oboroževalno industrijo Kanade v korist Velike Britanije in Francije.

Eden: Borili se bomo do kraja!

London, 12. septembra. AA. Reuter: Minister za domovine Eden je v svojem smotnem govoru po radiju dejal, da Angličani v teh dneh predstavljajo narod, ki je tako enodušen, kakor ni bil nikoli prej v svoji zgodovini. Eden je v svojem govoru posebno naglasil, kaj je angleška vlada vse napravila za to, da se ohrani mir. Poljska je bila vedno pripravljena pogajati se, toda na drugi strani se niso odzvali. Oni, ki so si izbrali vojno, bodo nosili tudi njene posledice. Kar se nas tiče, ne bomo šli več nazaj. Mi nimamo nobenih sporov s posameznimi narodi, toda če smo se že od-

Vedno več poljskih beguncev v Rumuniji

Rumunija jim ne odklanja gostoljubja

Bukarešta, 12. sept. e. Po informacijah, ki so prišle v Černovice, se je dosedaj zateklo v Rumunijo že okrog 7000 poljskih beguncev. Družine tujih poslancev, akreditiranih na Poljskem in osebje poslaništev je tudi že prišlo v Rumunijo. Rumunski državni podtajnik general Marinescu in državni podtajnik ministrstva za narodno zdravje dr. Micecu sta prišla v Černovice, kjer organizirata sprejem beguncev, ki neprestano prihajajo iz Poljske. Glede stališča poljske vlade napram be-

ločili, da gremo v vojno, jo bomo vodili do konca. Borili se bomo, da dokazemo, da oni, ki se smatra za napadalca, ne bo pobiral željenih plodov. Naj ve, da se bo Anglija borila, dokler ne doseže svojih ciljev. Narod Velike Britanije je pripravljen boriti se dolgo, tako dolgo, dokler se svet ne znebi vseh onih, ki hočejo vojno.

Poslanica angleškega kralja mornarici

LONDON, 12. sept. j. Kralj je poslal admiraliteti pismo. V njem omenja tradicije angleškega vojnega in trgovskega brodarstva, ki tvorita pravo slo in slavo angleškega naroda. Naloga vojnega in trgovskega brodarstva Velike Britanije je v sedanjih vojni izredno velika in častna. Vojno brodarstvo bo moralo varovati meje Velike Britanije in s trgovskimi ladnjami vred omogočiti dovoz vojaštva iz domovine in kolonij ter prevoz potrebnih surovin in hrane. Kralj končuje pismo z besedami: Naj vas varuje Bog!

Angleški veleposlanik zopet pri Clanu

RIM, 12. sept. AA. DNB: Zunanji minister grof Ciano je sprejel snoči angleškega veleposlanika Percy Loraina ter ostal z njim v razgovoru trideset ure.

Dar angleškega kralja Rdečemu križu

LONDON, 12. sept. c. Angleški kralj je daroval za zbirko Rdečega križa v Londonu 5000 funtov, kraljica pa 2000 funtov.

Odhod Nemcev iz Irske

DUBLIN, 12. sept. c. 50 nemških državljanov je odpotovalo iz Irske v Nemčijo. Potovali bodo skozi Anglijo v zapечатih vagonih pod vojaško stražo.

guncem poudarja glasilo zunanjega ministrstva »Timpul»: Trpljenje Poljakov je našo tudi pri nas kot prijateljski in so sedni državi povsem razumljivo globok odmev. Naši odnosi napram bojujočim se državam so kategorično poudarjeni s strogo nevtralnostjo, vendar nam to dovoljuje, da gremo nesrečnim poljskim beguncem na roko. To je dolžnost in potrebno je, da storimo vse, kar je v naši moči, da pomagamo vsem, ki so v stiski.

Bojazen Romunije

Koncentracija ruskih čet na meji Besarabije zbujajo bojazen pred presenečenji — Obsežni varnostni ukrepi

Bukarešta, 12. sept. c. Vsi romunski rezervisti, ki so bili zadnje dni voplicani, odhajajo na rusko mejo v Besarabijo. Ob Dnjestrju kopljejo romunske čete strelske jarkove in grade utrbe, a t. akcija je očitno v zvezi z vestmi, da je ob romunski meji opaziti premikanje večjih ruskih vojaških oddelkov. Romunska vlada je dovršila vse priprave za eventualno evakuacijo otrok iz Bukarešte.

Bukarešta, 11. sept. j. Romunske oblasti so v raznih mestih izdale obsežne ukrepe za varstvo prebivalstva pred morebitnimi letalskimi napadi. V zvezi s temi ukrepi so sedaj tudi v romunski prestolnici končane priprave za izpraznitev mesta za primer kakšne vojne. Posebno podrobne so bile priprave za odstranitev otrok, če bi se pokazala potreba. Otroke bodo v tem primeru poslali na deželo.

V Franciji sestavljajo vojno vlado

Daladier bo prevzel tudi zunanje ministrstvo, vojni minister pa bi postal maršal Petain

Pariz, 12. sept. e. Kakor javlja United Press iz zanesljivega vira, pripravlja ministrski predsednik Daladier obširno rekonstrukcijo svoje vlade. Na podlagi tega bi Daladier poleg ministrskega predsedstva obdržal tudi resor zunanjega ministrstva, dočim bi bil sedanji zunanji minister Bonnet imenovan za veleposlanika v Madridu, a tamošnji veleposlanik, 83 letni maršal Petain bi bil imenovan za vojnega ministra. Govori se tudi, da bi

Moskva, 12. sept. c. Zivljenje v mestu ne kaže več vznemirljive slike, kakor zadnje dni. Rezervisti so očitno že vsi odšli na odredjena mesta na meji. Pred denarnimi zavodi pa so še nadalje velike množice ljudi, ki dvigajo denar.

Stališče Turčije

LONDON, 12. sept. c. V angleških političnih krogih tolmачijo turško stališče do mednarodnega položaja tako, da hoče Turčija zaenkrat voditi politiko čakanja in opazovanja.

Delna mobilizacija na Latiškem

RIGA, 12. sept. c. Letiška vlada je vpo-kliala tri letnike rezervistov.

dosedanji prosvetni minister Zey izpadel iz vlade in da ga bo verjetno nadomestil Chaumets.

Pariz, 12. sept. Ministrski predsednik Daladier je imel včeraj razgovore z vrhovnim poveljnikom vojske generalom Gamelinom in francoskim poslanikom v Rimu Francois Poncetom. Zunanji minister Bonnet je sprejel japonskega odpravnika poslov.

Belgija bo odpustila tuje delavce

Bruselj, 11. septembra. AA. (Stefani) Med gospodarskimi varnostnimi ukrepi, ki jih pripravlja vlada, je tudi postopna odpustitev 30.000 tujih delavcev, med njimi mnogo italijanskih državljanov, ki so zaposleni zlasti v premovalniški. Namesto njih bo vlada zaposlila nezaposlene belgijske državljanke. Vseh nezaposlenih delavcev je v Belgiji blizu 200.000.

Trgovanje z golobi-pismo- noši v Franciji prepovedano

Pariz, 11. sept. c. S posebnim dekretom je bil danes prepovedan uvoz in izvoz golob-pismonoš, kakor tudi trgovanje z njimi.

Politični obgornik

Bojimo pripravljeno!

Glasilo »Narodne odbrane«, istolimenska revija objavlja pod naslovom »Spokojno i hladnokrvno« članek, v katerem uvodoma poudarja, da ostane Jugoslavija v sedanjem evropskem konfliktu nevtralna, nato pa nadaljuje: »... Nova vojna ne bo ostala brez zelo škodljivih in pogubnih posledic. Kar se nas tiče, moramo poudarjati potrebo, da smo pripravljeni za vsak slučaj, kar samo po sebi zahteva mnoge žrtve. Toda nobene žrtve niso prevelike in predrago, ako gre za srečo in varnost domovine. Takisto moramo računati na dejstvo, da bo imelo to vojno stanje škodljive posledice za celokupno svetovsko gospodarstvo, pri čemer pa bo naše gospodarstvo razmeroma najmanj trpelo. Prav ob začetku izvozne sezone je bila ta prekinjena in izvoz onemogočen, kar sicer pomenja za naše gospodarstvenike škodo, ki pa ni v nobenem razmerju s koristjo, ki jo bomo imeli s tem, da ostanemo naše žitnice polne in je s tem naša prehrana pri nas bolj zagotovljena, kakor kjerkoli drugje v Evropi.

Nesmiselno in škodljivo je torej razvijati vojno psihozo in širiti alarmantne vesti, ki so v svoji osnovi netočne in lažne in dejansko tvorijo zločin proti javnemu redu in miru, proti javni morali in proti narodnoobrambnim interesom. Takisto je škodljivo in nedopustno, ako poedinci brez pravega poudarka kupujejo in kupujejo življenjske potrebščine, ker niče v naši državi ne bo ostal brez oskrbe, obilne in cenene količine vsega onega, kar človek potrebuje za normalno življenje in prehrano. Vsako neutemeljeno podpiranje življenjskih potrebščin je zločin proti državi in v narodu in oblasti bodo taka dejanja najstrožje kaznovala. Prepričani smo, da bo naš narod, ki je preživel že nešteto viharjev in potresov, znal očuvati mir, spokojstvo in hladnokrvnost, ker ima draga plačane izkušnje in ker se zaveda, da si more samo z delom in organizacijo obvarovati svoj obstoj in si zagotoviti svojo bodočnost.

Ne dajte se begati!

Poročajo nam iz raznih krajev, da se klajajo po deželi sumljive osebe, ki trošijo med ljudi vseh vrst vznemirljive vesti, kakor da stojimo tik pred vojno, in odvračajo kmetov, da bi obdelovali polje, češ vojna bo in armade bodo pomandrale in uničile vse njive in polja, čemu se boste sedaj trudili! Poudarjamo, da je naša država proglasila v sedanjem vojnem konfliktu najstrožjo nevtralnost! Vojne nevarnosti torej ni!

Ljudstvo se naj torej ne vznemirja! Ako bi pa še skušali kakim temnim elementi razžirati — poudarjamo: v ničemer osnovane — alarmantne vesti, naj jih pametni in razodni naši ljudje prime in izroče prvi orožniški postaji!

Čujmo!

Regalijeva »Slovenija«, ki je dolga leta krepko korakala ob boku »Slovenca«, beleži polemiko med »Slovencem« in »Hrvat-skim dnevnikom« glede na vprašanje, kdo ima največje zasluge, da je prišlo do sporazuma med Beogradom in Zagrebom, nato pa pripominja: »V zvezi s tem naj omenimo še, da imajo Hrvati baje zbranega precej gradiva, ki bo pokazalo, od katere strani se je najzatrjevalje bil boj zoper politične zakone, to se pravi zoper svobodo besede, tiska in združevanja, zlasti pa zoper svobodno volitve. Vsi, ki jim je za poslednost in odkritost v političnem boju, žele samo, da pridejo s tem gradivom čimprej na dan.« — Ali naj to pomeni konec ljubavnega razmerja med »Slovencem« in »Slovenijo«?

Morala bodi hrbenica politike!

»Sokolska volja« je v svoji zadnji številki objavila pod naslovom »Naravnost v politiki« lep članek, iz katerega posnemamo: »Morala je hrbenica politike. Vsako politično stremljenje naj sloni na pravičnosti, morala pa naj počiva v ljubezni do bližnjega. Pravičnost ni nič drugega nego matematična ljubezni in vsa politična praksa ima končno v načelih humano etiko. Bi li so in so še sedaj nekateri politiki, ki ločijo politiko od naravnosti. Taki nazori, ki so kvantni za narodno celoto in za njeno pojmovanje naravnosti, so znani pod imenom machiavellizem in jezuitizem (namen posvečevanja sredstev). Proti temu je edini lek, da je sam cilj etičen in da so dovoljena samo takšna sredstva, ki so sama po sebi etična. V demokratični politiki izhaja vsako politično delo iz moralne presoje, ker je demokracija proti vsakemu nasilju in proti rušenju pravice. V etiki je najjačji razlog za demokracijo. Vsa politična prizadevanja pa se morajo naslanjati na naravnostna načela. Takisto mora sloneti na moralnih načelih človečnosti in na idealu pravičnosti vse naše življenje — tu di politiko, ker se sicer izgublja v plitvo, surovo in prazno izživljanje. Z moralnim prevzganjem se mora omogočiti in dovršiti politična naloga demokracije: rekonstrukcija Evrope: demokracija ali soldateska, totalitarizem ali razuma, čistota politika, nasilje ali humanost, materiala ali duh. Znana je Masarykova deviza: »Kri-stus — ne Cesar! To bodi geslo demokracije Evrope!«

Vzgoja in moralna zavednost najširših plasti naroda — obe morala biti srž nacionalne demokracije politike, da se sezida na temeljih nove, zdrave, demokracije jugoslovske državne politike. Taka politika je v polnem soglasju z vzgojnim sokolskim delom, kar smo mi že večkrat poudarjali in kar je načelno in stvarno izraženo v vsem našem delu in življenju. Zeli-mo prevzgojiti ves narod v pravico, da se otrese vsakega skrbstva in da gleda na življenje in svet z lastnimi očmi in ju preso-ja z lastnimi možgani. Odnos vsakega našega človeka do lastne države mora biti pozitivni, kakor je bil prej do tuje zemeljske oblasti negativni. To se stoddosten preokret duha in duše, srca in dejanja vsakega našega človeka, ko je bil pri poedincu tak preokret potreben. Vsakdo mora poznati svoje državljanske pravice in dolžnosti, tako da se v vsakem prebudi in utrdi čustvo odgovornosti, ki mu je najzanesljivejši regulator, ako se kdo odloči za javno politično delo, ki mu ga naj poveri samo svobodna volja naroda in zaupanje naroda v njegovo poštenost in pravičnost...«

Jadralni sport v Trbovljah

Jadralni sport, ki ga je šele pred kratkim jela pri nas propagirati novoustanovljena jadralna sekcija Aerokluba, se razvija prav zadovoljivo. Nihče ne bi verjel, kako veliko je zanimanje za to lepo sinjo stroko zlasti v vrstah trboveljske, predvsem delavske mladine. V nekaj tednih se je društvo prijavilo že do sto mladih pa tudi odraslih članov.

Vsa družina je pričela nemudoma z marljivim delom ter pokazala prve vidne uspehe minuli teden z dvema lepima prireditvama, ki sta prvi vnanji manifestaciji, morda še skromni, vendar že prav uspešni. Mladi letalci so si v tem kratkem razdobju s praktičnim delom pridobili že toliko znanja v jadralni stroki, da so priredili dobro organizirano razstavo jadralnih modelov, na kateri so razkazali okrog trideset raznih jadralnih tip nemškega in jugoslovskega sistema, vse izgrajene z domačim delom in materialom na podlagi predpisanih načrtov. Razstava je prikazala tudi model modernega jugoslovskega bombnika. Največji model je dosegel krilno širino 2,20 m ter zbudil splošno zanimanje. Nekoliko modelov je bilo zgrajenih tudi iz specialnega ameriškega lesa balse, ki daje modelu večjo odpornost v zraku ter izredno zmanjšuje težo. Na prireditvi je bilo tudi mnogo načrtov in vsakovrstnih domačih in tujih revij za jadralno konstrukcijo.

Razstava, prva te vrste v Trbovljah, je sicer potegrela n. pr. propagandnega materiala o jugoslovskem letalstvu sploh (slike, statistike, podatki o delu in organizaciji našega vojnega in civilnega letalstva itd.), kar bi bilo brez dvoma tudi zanimalo vsakogar, vendar mislimo, da je tudi v prireditvi obsegu zaenkrat dosegla svoj smoter. Aeroklub bi prihodnje za slične prireditve moral dati na razpolago vsakogar nekoliko poučnega in propagandnega materiala, kar bi bilo zlasti potrebno za tako velik industrijski kraj kakor so Trbovlje.

Tekma jadralnih modelov, ki je bila v petek popoldne nad območsko izolirnico, je privabila veliko število malih in velikih gledalcev. Od desetih modelov, ki so tekmovali, je odnesel prvo nagrado — lep društveni pokal — model Franca Pokorna, dijaka v Trbovljah. Ostali modeli so sicer tudi pokazali v zraku konstruktivne zmoglosti, vendar se niso mogli meriti po času letenja z zmagovalcem. Strokovno vodstvo je prevzel g. rez. vojni pilot g. Tušek, tekmo kot tako pa je vodil predsednik trboveljske jadralne sekcije g. Juro Baumgarten. Pozivamo trboveljsko javnost, zlasti odločilne činitele, naj podpirajo akcijo jadralnega letalstva v Trbovljah. Zlasti je k temu poklicana trboveljska občina in rudniška uprava v spoznajno, da posebno v današnjih časih velja podpreti pokret, ki naj tudi iz industrijskih vrst izvežba večje število dobrih pilotov, ki jim je pač najboljše tehnična priprava šola jadralnega letanja!

Slovinci v Ameriki

Iz Willarda poročajo, da je pridelek sadja na tamošnjih slovenskih farmah izredno obilen. Svežega sadja pa farmarji ne morejo spraviti v denar, ker ne obratujejo velike tovarne za konzerviranje sadja. V Pueblu sta umrla drug za drugim Gabriel Sumina iz Velikih Lešč nad Metliko in žena Maria iz Jurkove vasi na Gorjancih pri Metliki. V naselbinah sta prebivala nad 40 let. V Buenos Airesu je umrla Ana Babič, doma ob Sv. Antona pri Korpu. V Argentino se je izselila pred 8 leti. V Buenos Airesu je umrla tudi Marija Meruš iz Volčjedraga pri Gorici. Bila je med prvimi priseljenci v Argentini. Izselila se je pred 36 leti.

Pred pojasnjenjem strahotnega zločina v Blatu

Rejenec Ivan je orožnikom priznal, da pozna zločince, pozneje pa je svoje priznanje preklinal

Ljubljana, 12. septembra. Prebivalstvo Grosupljeva in okolice je še vedno pod vtisom grozovitega zločina pri Kovačevih v Blatu. Trupli obeh umorjenecov, Jožeta in Marije Nučič sta bili po obdukciji v mrtvašnici na Grosupljem prepeljani v cerkev na Gasnici, kjer je bil včeraj pogreb na tamošnjem pokopališču. Pogreba se je udeležilo veliko število domačega prebivalstva ob svezem grobu pa so bili tudi ljudje iz širše okolice.

Preiskava, ki jo so uvedli orožniki takoj potem, ko so bili obveščeni o grozovitem zločinu, splošno ni kaj prida napredovala, kasneje pa so hitro prišli

NA PRAVO SLED.

Kakor smo že poročali, je oba zločince v nedeljo zgodaj jutraj neki kmet iz okolice, ki je peljal čebelo na pašo. Srečal ju je na cesti proti Stahanu, seveda pa ni vedel, koga ima pred sabo. Tudi zločince nista hotela čisto blizu kmeta in sta pred njim zavila v gozd ter odšla dalje proti Dolinjski. Kmet je razločil samo toliko, da sta bila oba mlajša človeka, po postavi eden precej večji od drugega.

Orožniki z Grosupljeva so bili kasneje obveščeni da sta se pojavila zločince okrog 8. jutraj v Dednem dolu pri Višnji gori, kjer sta se ustavila pri potoku. Videli ju je neki berač, ko sta si izpirala obleko, ki sta jo čistila krvavih madežev. Zločince sta se berača sprva ustrašila, ko sta pa videla, da gre za prosjaka, sta ostala mirna in sta zabrudila na njegovo vprašanje samo nekaj nerazumljivih besed.

ZASLUSEVANJEM REJENCA

Nučičevih, 15letnega Ivana Uljetiča. Nučičev so poiskali rejenca še kot dete v Dečem domu v Ljubljani in ga vzgajali več let. Kasneje so morali otroka poslati na zahtevo v Dalmacijo, kjer je ostal v Dečem domu v Trogiru štiri leta in šele pred nekaj dvema mesecema se je Nučičevim posrečilo, da so ga spet dobili iz Dalmacije domov. Deček je bil sicer živahen, vendar je ostal potuhnjene narave. Rednika sta bila z njim dobra, čeprav re-

Boleznica

KOLEDAR
Danes: Torek, 12. septembra katoličani:
Ime Marijino

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Maria Chapdeleine
Kino Sloga: Azijati
Kino Union: Veliki valček

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohnice ded., Cesta 29. oktobra 31.

Šolstvo

Kdor se želi učiti glasbe (klavir, violina, petje itd.) naj se takoj vpiše v šolo Glasbene Matice, Ljubljana, Gosposka ulica 8. Šola Glasbene Matice je najstarejša slovenska glasbena šola z odličnimi uspehi. Vsi gojenci šole Glasbene Matice, ki morajo obiskovati splošno glasbeno teorijo in mladinsko petje, naj pridejo v sredo dne 13. t. m. ob 14. uri na sobo št. 17 poslojpa Glasbene Matice v Gosposki ulici.

Na srednjo glasbeno šolo v Ljubljani (drž. konservatorij) se sprejemajo gojenci do vstevši 15. t. m. Redni pouk se bo pričel 18. t. m.

SPORT

Sportne igre Kranjske industrijske družbe na Jesenicah

9. in 10. t. m. so bile ob krasnem vremenu I. sportne igre KID, ki so krasno uspelo in podale lepo sliko vsestranskega dela na polju sodobne telesne vzgoje.

Svrhe teh tekem niso bili rekordi, pač je bil namen tekem ta, da s k telesnim vajam pritegne čim večje število nameščenecv in delavcev KID in njih svojcev, ki si pri tem krepijo telo in duha. Tekme so bile na sportnem stadionu KID. Igrišče je bilo vzorno urejeno. Tekme je vodil tehnični uradnik KID in znani sportnik Drago Cerar, kateremu so pomagali izkušeni delavci tukajšnjih telovadnih društev in sportnih klubov. Jedro tekmovalcev so tvorili Sokoli, člani SK Bratstva, Alp, SK »Gorenjce«, TK »Skale in SK »Kovinarje«, ki so tudi dosegli najlepše uspehe.

Za tekme je bilo oba dneva zelo veliko zanimanje. Navzoči so bili člani upravnega sveta KID, ravnatelj, prokuristi in obratovodje, ki so z velikim zanimanjem sledili tekmam v vseh panogah. Vsa tekmovalstva so v vzornem redu potekala, rediteljsko službo je vzorno vršila gasilska četa KID.

Tekem se je udeležilo 176 tekmovalcev in tekmovali v vseh predpisanih panogah pa je tekmovalo 378 oseb. Po tekmah so bili razglašeni rezultati in razdeljeni krasni pokali ter praktična darila med najboljše skupine in posameznike. Prvaki najtežjih disciplin bodo šli na stroške podjetja na tridnevno počitnično potovanje v inozemstvo, drugi pa bodo dobili po 3 dnevni plačan dopust.

Huda prometna nesreča na Dunaju

Dunaj, 11. sept. v. Snoči se je pripetila na Dunaju huda prometna nesreča. Na državnem mostu sta trčila dva nabito polna tramvajska vlaka. 15 potnikov je bilo hudo ranjenih in so jih s polomljenimi rokami in nogami ter drugimi hudimi poškodbami prepeljali v bolnišnico. Večje število lažje ranjenih je ostalo v domači oskrbi.

Borzna poročila.

Curih, 12. septembra: Beograd —, Pariz 10.05, London 17.90, New York 44.2, Bruselj 76. —, Milan 23.10, Stockholm 105.50, Amsterdam 234.50, Oslo 100.50. Ostali tečaji ne notirajo.

Konferenca severnih držav v Bruslju

Bruselj, 11. sept. br. Od zadnjega sestanka zunanjih ministrov držav, ki so sklenili znano nevtralnostno konvencijo v Oslu, je preteklo sicer nekaj tednov, vendar so se zastopniki teh držav danes sestali. Konferenco vodi belgijski zunanji minister Spaak. Ostale države zastopajo njihovi poslanci v Bruslju.

Po otvoritveni seji sta se konstituirala dva posebna odbora, ki proučujeta vprašanja, ki se nanašajo na juridično in gospodarsko plat nevtralnosti teh držav. Na konferenci so danes sodelovali poleg belgijskega zunanjega ministra kot glavni delegati poslanci Danske, Finske, Norveške, Švedske, Luksemburga in Nizozemske. Prisoten je bil tudi poslanik Švice, ki pa se je udeležil konference le kot opazovalec.

Namesto Berlin—Tokio letalska zveza Tokio—Pariz

Tokio, 11. sept. br. Zaradi izbruha vojne je ukinjena redna letalska zveza Berlin—Tokio. Japonska vlada se je sedaj sporazumela s francosko vlado, da se namesto te zveze uvede redna letalska zveza na progi Tokio—Pariz. Francoska vlada je že dala svoj pristanek.

700.000 mož v Belgiji pod orožjem

Bruselj, 11. sept. z. »United Press« poroča, da je belgijska mobilizacija izvedena v vsej popolnosti. V Bruslju in drugih večjih mestih se življenje zopet normalizira. Belgija ima sedaj pod orožjem 700.000 mož. Deloma so zaposleni pri graditvi utrdb, deloma pa pri pospravljanju žetve in v raznih vojnih industrijah. Če se mednarodni položaj ne bo poostiril, bo del rezervistov poslan na dopust. V primeru resne nevarnosti lahko Belgija takoj postavi milijonsko armado.

Belgija bo odpustila tuje delavce

Bruselj, 11. septembra. AA. (Stefani) Med gospodarskimi varnostnimi ukrepi, ki jih pripravlja vlada, je tudi postopna odpustitev 30.000 tujih delavcev, med njimi mnogo italijanskih državljanov, ki so zaposleni zlasti v premovalniški. Namesto njih bo vlada zaposlila nezaposlene belgijske državljanke. Vseh nezaposlenih delavcev je v Belgiji blizu 200.000.

Trgovanje z golobi-pismo- noši v Franciji prepovedano

Pariz, 11. sept. c. S posebnim dekretom je bil danes prepovedan uvoz in izvoz golob-pismonoš, kakor tudi trgovanje z njimi.

FILM NAGRAJEN S PRVO NAGRADO FRANCOSE KINEMATOGRAFIJE!
Premiera velikega francoskega filma po znamenitem romanu franc. pisca Luisa Hemona. V slovenski poznani roman pod naslovom »Maria Chapdeleine«. V glavnih vlogah: Madeleine Renaud, Jean Gabin — Jean Pierre Aumont. — Režija: JULIEN DUVIVIER.
Premieri tega filma je osebno prisostvoval predsednik francoske republike.
KINO MATICA, tel. 21-24 — Ob 16., 19. in 21. uri.

AZIJATI (NA VZHODU NIČ NOVEGA) KINO SLOGA
Slagerfilm po romanu O. P. Gilberta. Napete borbe francoskih inženjerjev z zločasnimi kitajskimi banditi. Danes nepreklicno zadnjikrat. Ob 16., 19. in 21. uri.

Danes ob 16., 19. in 21. uri. — Krasen film opojne Straussove muzike, njegovih nesmrtnih valčkov, s katerimi je očaral ves svet. — Louise Rainer, Fernand Gravet in Milica Korjus
VELIKI VALČEK
KINO UNION — Tel. 22-21

DNEVNE VESTI

— Odbor za pomoč poljskemu Rdečemu križu je bil ustanovljen v Beogradu. V odboru sodelujejo žene pod vodstvom soproge francoskega konzula v Beogradu ob sodelovanju beograjskih javnih in nacionalnih delav. Odbor posluje v Francoskem domu v bivšem hotelu Palace, kjer tudi sprejemajo darove v blagu in denarju.

— Državni proračun v prvih štirih mesecih. Po uradnih podatkih ministrstva za finance so znašali dohodki državnih blagajin v mesecu juliju 957.2 milijona din ali 91.50% od predvidenega proračunskega izdatka. Povečali so se dohodki od neposrednih davkov in carine ter dohodki od državnih gospodarskih podjetij. Izdatkov je bilo v juliju 947 milijonov dinarjev ali 87.7% od predvidenega proračunskega izdatka. Presežek dohodkov v primeru z izdatki znaša torej 40.2 milijona din. V prvih štirih mesecih tekočega proračunskega leta je imela država blagajna okrog 200 milijonov več dohodkov kot izdatkov.

— Po kakovosti dobra letina tobaka. V Hercegovini je letošnji pridelek tobaka rastline pospravljen. Letošnja letina tobaka je v primeru z lansko slabša po količini glede na kakovost prideleka pa jo znatno prekaša. Računajo, da bo dalo vsaj 1000 strokov rastline povprečno 22 do 25 kg suhega tobaka. V prejšnjih letih je prišlo od 30 do 60 kg tobaka na 1.000 strokov rastline. Po količini je letošnja letina slabša zaradi dolge trajajoče suše v Hercegovini. Ker so hercegovski pridelovalci zasadi letos okrog 160 milijonov sadik, cenijo pridelek na okrog 400 vagonov najboljšega tobaka. Če bodo prodali pridelek povprečno po 20 din za kilogram bodo dobili okrog 80.000.000 din, s čimer se bodo hercegovski pridelalci lahko pretokli skozi zimo, kajti drugega zaslužka tam niso imeli.

— Srečni dobitniki razredne loterije. Sreča je bila pri zadnjem zbiranju državnih razrednih loterij posebno naklonjena Beogradu. Vse večje premije so tudi to pot dobili imetniki srečk v drugih banovinah. V sreči vodi Sarajevo, ki je letos dobilo že tretji milijonski dobiček. Četrtno premijo od milijonske srečke je dobil zdravnik Aleksander Boka v Smederevu, ki je kupil srečko na prigravovanje svoje žene, preden je prišel graditi novo hišo v Smederevu. Prijatelj je tedaj rekel, da potrebuje denar za hišo. Njegova žena pa je imela slutnje, da bo mož s srečko zadel najmanj 100.000 din. Z denarjem, ki mu ga je sreča prinesla, do zdravnik dvignil svojo hišo za eno nadstropje, ostalo pa bo porabila njegova hči za doto. Srečko, ki je zadel premijo 2 milijona din, je kupil v Sarajevu zasebni uradnik Božidar Dretić, ki je pa srečko naprej prodal nekemu človeku, za katerega ne ve, kje prebiva in kako se piše.

— Nov grob. V cvetu mladosti 18 let je umrla v Dolu pri Borovnici gđ. Mili Suhočolnik. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše zalotil. Dol št. 13 pri Borovnici. Pokojnici blag spomin, njenim svojim iskreno sožalje!

— Darujeta za protituberkulozno borbo! Na drugem mestu objavljamo seznam darovalcev, ki so v času od 1. januarja do danes prispevali za protituberkulozni pokret. Na žalost pogrešamo v tem seznamu imena imovnih osebnosti, katerih socialni položaj je takšen, da bi se prošnji Protituberkulozne zveze brez posebnih pomislekov in ne da bi s tem doprinesli preobčutno žrtev, lahko odzvali. Naša skrb v teh resnih dneh bodi predvsem, da ohranimo zdrav narod. Četudi so nameni drugih humanitarnih ustanov prav tako hvalavredni, vendar ne pozabimo predvsem nalog Protituberkulozne zveze, ki skuša po svojih edinih na najuspešnejši način manjšati gorje, ki ga prizadeva našemu ljudstvu najopasnější sovražnica — jetlika. Zato apeliramo na vsjo javnost brez izjeme, da pospeši ciljem protituberkulozne gibanja vse svojo pozornost ter se z gromotnimi prispevki ob vsaki priliki spominja njenih nalog. Čekovni račun Poštne hranilnice je št. 15-531. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

— Razpis abonmaja. Letošnja gledališka sezona se bo pričela v drami 23. t. m. Vse ljubitelje naše gledališke umetnosti opozarjamo na razpis abonmaja, ki omogoča vsakemu abonentu pri izredno nizkih cenah obisk 38 dramskih in opernih ter opernih predstav. Vsak abonent dobí tedensko po eno dramsko ali operno predstavo. Vse, ki se zanimajo za gledališki abonma, opozarjamo, da dobe lahko vse potrebne informacije v veži dramskega poslojja, kjer sprejemajo abonente vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

Abonma se plačuje v desetih zaporednih mesečnih obrokih.

— Dvojna plača za mornarje, ki plovejo v nevarnih vodah. Paritetni odbor Zveze lastnikov parnikov in strokovne zveze mornarjev je sporazumno priznal povišanje plače za 100% za mostovo na parnikih, ki plovejo v vodah vojaških in državnih. Povišanje velja za plovo v Baltičnem morju, in v določenih predelih Atlantskega oceana. Glede plovo v Sredozemlju se interesi še niso odločili.

Ravnateljstvo drž. priznanega enoletnega trgovskega učilišča »CHRISTOFOROV UČNI ZAVOD« s pravico javnosti, Ljubljana, Demobranska c. 13, objavlja vsem vpisanim učencem in učenkam, ter onim, ki se nameravajo vpisati:

1. Solsko leto se prične v torek, dne 12. septembra. Tega dne se zberejo vsi vpisani učenci-nke v šoli v svrhu porazdelitve v oddelke.
2. Otvoritvena služba boža bo v sredo, dne 13. sept. v cerkvi sv. Jožefa. Zbirališče ob 8. uri pred šolo.
3. Redni pouk se prične v četrtek, dne 14. sept. Tega dne se razglasi učencem urnik, učne knjige in ostalo.
4. Vpisovanje traja še redno do četrтка, dne 14. t. m., naknadno pa le še v petek in soboto. — Ker so v šolskem prostoru na razpolago novi učni prostori, se vsled številnih prijav odprejo še en oddelki.

Interesentom daje ravnateljstvo vsa pojasnila osebno ali pismeno. Novi ilustrirani prospekti na razpolago. Šolnina je zmerna! Posebni oddelki za deklice!
Sprejemajo se učenci-nke meščanskih šol in gimnazij z malo maturo. — Za učence-kje z nižjo predizobrazbo posebni oddelki. — Zavod je potrjen od ministrstva, ki mu je kot prvemu v Sloveniji priznalo pravico javnosti (veljavnost izpricelne, rodbinske doklade, dijaške vozne karte). — Edini zavod te vrste, ki ima lastno solsko poslopje, ki se uporablja le v učne namene.

Največji in najmodernejši zavod te vrste v državi, znan po svoji solidnosti, odličnih uspehih in zmerni šolnini.

— Ptice s severa. V Hrvatskem Zagorju so opazili te dni jate vran, ptic, ki so priletele iz severnih krajev. Ljudstvo misli, da ptice beže proti jugu zaradi topovskega in letalskega gmenja. Tako ogromne jate ptic so v Hrvatskem Zagorju videli tudi leta 1914. ko se je pričela vojna v Galiciji. Tudi v Dalmaciji so opazili jate severnih ptic, ki ob normalnih časih ne zapuste severnih krajev.

— Razstava slovenske obrti. Razstavni odbor naznanja, da je v smislu sklepa svoje zadnje seje zaradi napetega mednarodnega položaja prekinil začeto delo za razstavo in Razstavo slovenske obrti, ki je bila določena za čas od 7. do 16. oktobra t. l., preložil na poznejši, primernejši čas. Razstavni odbor je o tem s posebnim obvestilom obvestil tudi vse prijavljene razstavljavalce s prošnjo, da izdelke — kolikor nimajo še gotovih — dokončajo in pripravijo za poznejši čas, ki bo za razstavo primeren, o čemer bodo obveščeni. Vendar bo v proslavo 10-letnice dela Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI izdal v pozni jeseni posebni zbornik s prispevki strokovnjakov o delu in položaju obrtništva v dvajsetih letih svobodne države. Podrobnosti o tem bodo še objavljene.

— Mednarodni velesejem v Solunu odložen. Generalni konzulat Grčije v Zagrebu obvešča, da je bila glede na mednarodni položaj prireditve XIV. mednarodnega velesejema v Solunu odložena. Velesejem se bo otvoril 14. septembra 1939 in bo trajal do 15. oktobra 1939.

— Karlovac potrebuje letališče. Karlovški Aeroklub, ki je med najbolj delavnim v državi, je prišel skčijo za zgradbo letališča v Karlovcu. Zdal ima Karlovac letališče na zasebnem terenu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, v splošnem pa lepo in toplo vreme. Včeraj je zasedla najvišja temperatura v Splitu 30, v Beogradu 29, v Mariboru 28,2, v Sarajevu in Kumboru 28, v Ljubljani in Dubrovniku 27, na Rabu 25, na Visu 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,4, temperatura je znašala 13,4.

— Najdeno rezervno avtomobilsko kolo. Oni dan je bilo najdeno na cesti blizu Dolenje vasi pri Ribnici rezervno avtomobilsko kolo z napisom Engelbert Ballon Gumi št. 450178. Kolo je spravljeno na orožniški postaji v Ribnici, kjer naj se zglašil lastnik.

— Obsojen! »Zumitelj«. Zagrebško sodišče je obsodilo na šest mesecev zapora in 1.000 din globe Valentina Zlatarja, ki

je pred sodniki trdil, da je izumil perpetuum mobile in da ima patentiran tudi izum za avtomobile. Obtožen pa ni bil zaradi svojih izumov, temveč zaradi tega, ker je policija našla v njegovem stanovanju ponarejene kovance po 10 dinarjev. — Josip Bratuš obsojen. V Zagrebu je bil obsojen na štiri leta strogega zapora Josip Bratuš. Obtožnica ga je dolžila, da je umoril 7letnega Vladimirja Franca, katerega so našli lani zadavljenega ob Savi. Deček je bil žrtev perverzega sločincea. Na podlagi novih indicij je bil spoznan za krivega Bratuš, ki je bil zaradi sločincinov zoper moralo obsojen tudi že v Ljubljani in v Mariboru.

— Vlom v Slemen. Oni dan ponoči so vdrl v Slemen v hišo posestnika Matije Fiketa v Slemenu pri Sv. Juriju. Odseli so 3000 din. lovsko puško, pleten sviter, dva moška predpasnika, več moških srajc in par nizkih ženskih čevljev. Gospodar ima škoče nad 4000 din. Vlomilci so po storjenem vladu izginili in jih obveščeni orožniki doslej še niso mogli izslediti. Kakor domnevajo domači, bi prišel v poštev kot vlomilec neki Henrich, ki je svoj čas služil v okolici in je znan potepin.

— Okrađen v vlaku. Na vožnji v vlaku od Jesenic do Kranja je nekdo ukradel mizarju Bogomirju Hartlebu fotografski aparat znamke Prontor, vreden 600 din.

V vlaku proti Zidanemu mostu se je lotil drzen žepar Josipa Čepelaka iz Zagreba in mu izmaknil iz žepa suknjica rjavo listnico, v kateri je imel 5100 din in nekaj dokumentov. Listnico, seveda prazno, so kasneje našli ob progi pri Sevnici. V vlaku od Trbovelj do Ljubljane pa je drugi žepar ukradel Maksu Čahunu zlato dvokrovno uro ter zlato verižico in skupni vrednosti 4000 din.

Iz Ljubliane

— Iz Zalege sladkorja, riža in kave so se v Ljubljani zadnje dni tako pomnožile, da nikomur ne bo treba več tožiti o pomanjkanju teh živil. Samo v ponedeljek je prišlo v Ljubljano 8 vagonov sladkorja, ki so ga izdelovale že domače tovarne, zadnje dni minulega tedna smo pa dobili tudi 5 in pol vagona sladkorja. Samo tri ljubljanske veletrgovine imajo v zalogi ptičih 7 vagonov riža in 14 vagonov kave, da je Ljubljana preskrbljena z rižem in kavo zares prav bogato. Kar se tiče domnevanega prikrižavanja in kopčenja sladkorja, moramo pojasniti, da so taki očitki n račun ljubljanskih veletrgovcev popolnoma neutemeljeni. Kakor bi morale tudi ljubljanske gospodinjice že iz dnevnega tiška vedeti, je meseca avgusta primanjkovalo sladkorja po vsej državi in smo ga uvažali iz inozemstva. Od 1. avgusta namreč pa do zadnjih dni so ljubljanski trgovci navzlic največjim naporom mogli za Ljubljano in Slovenijo dobiti samo 25 vagonov sladkorja, a Ljubljana je od tega sladkorja dobila 5 vagonov, da veletrgovci nikakor niso mogli ustreči željam prodajalcev sladkorja na drobno, ti pa spet niso mogli postreči gospodinjic s takimi količinami sladkorja, kakršne potrebujejo sedaj ob času vkuhanja sadja. Sedaj so s sladkorjem založeni vsi ljubljanski trgovci v taki meri, da bodo brez skrbi zmagali tudi največje zahteve češplejega tedna.

— Iz Nov grob. Včeraj je umrl v Ljubljani po dolgi teški bolezni carinski uslužbenec g. Viljem Lorber. Pogreb bo jutri ob 16.30 iz splošne bolnice k Sv. Križu. Pokojniku blag spomin, njegovim svojim naše iskreno sožalje.

— Iz Umetniški francoski film »Maria Chapdeleine« je od danes dalje na sporedu v kino Matici. Na kratko hočemo seznaniti naše kino-ljubitelje, da je ta film posnet po romanu velikega francoskega pisca Louisa Hemona, kateri roman je eden najbolj čitanih po vsem svetu. V slovenski je izšel pod naslovom »Maria Kožuha« in komur je do lepe knjige, je gotovo tudi že čital to lepo knjižno delo. Kakor roman tako tudi film pokaže vso krasoto človeške duše. Odigra se v samotnih zasedenih ravninah polarnih krajev — presenečajo nas lepi posnetki naravnih krasot kakor v redko v kakem filmu. Režija tega filmskega umotvorja je v rokah slavnega Juliana Duviviera, za katerega se lahko trdi, da je stvaritelj najboljših francoskih filmov. Tudi igralci so izbrani umetniki, tako lepa Madeleine Renaud, največji umetnik Francije Jean Gabin in znani filmski ljubimec Jean Pierre Aumont. Poudarjamo, da je bil film nagrajen s prvo nagrado francoske kinematografije, kar je pri francoskih filmih zelo redko. Premieri tega filma v Parizu je prisostvoval osebno predsednik francoske republike Lebrun. Po vseh mestih, kjer je bil do sedaj film na sporedu, je bila publika iznenadena in je pokazala velike simpatije do filma »Maria Chapdeleine«. Komur je do lepega umetniškega uživanja, naj ne zamudi ogleda tega filma v kinu Matici. 2726.

KAVARNA »STRITAR« — DANES V TOREK VSO NOČ ODPRTA. — IGRA DAMSKI KONCERT Z ODLIČNO PEVKO ELVIRO.

— Iz Slovenska sekcija Jugoslovenske ženske zveze javlja, da bo njen redni občni zbor 24. t. m. ob pol 10. uri. Odbor. 445—n

— Iz Potrdilo za polovično vožnjo. Po § 11 potniške tarife iz leta 1938 uživajo potniki, ki dopotujejo v kraje Jugoslavije zaradi odmora, okrepitve oziroma zdravljenja ter bivanja v tem kraju najmanj 10 dni, a najdalje 3 mesece, brezplačen povratek. V dobo 10 dni se računa tudi dan prihoda, dan odhoda pa se v to dobo ne računa. Potnik, ki hoče izkoristiti to ugodnost, mora poleg vozne karte kupiti še potrdilo o bivanju. Bivanje pa overavljajo občine in sicer v Ljubljani obrtni oddelki mestnega poglavarstva, ki ima svoje pisarne v I. nadstropju mestne hiše na Mestnem trgu št. 2. Vsak potnik mora predložiti potrdilo uprave policije o prijavi in odjavi. Ker pa potniki iščejo overitvenja tudi popoldne ter ob nedeljah in praznikih, ko obrtni oddelki ne posluje, izdaja ta overitvenja ob delavnih popoldnih od 17. do 19. ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure predsedstveno tajništvo v mestni hiši na Mestnem trgu št. 27, torej ob delavnih popoldnih v desni, drugače pa v levi hiši rotovža, kjer se je treba javiti pri vratarju.

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice ima redne vaje ob torkih in četrčkih ob 20. uri. Drevo vaje vsega mešanega zbora. Odbor. 2726.

— Iz Poslednji komisijski pregled motornih vozil. Po odloku kraljevske banke uprave v Ljubljani bo po pravilniku ministrstva notranjih del z dne 20. IX. 1928. Ur. list 336/100 za drugo polletje 1939 poslednji komisijski pregled motornih vo-

DANNIELLE DARRIEUX

PRVIC V AMERIŠKEM FILMU — KOT PARTNERICA DOUGLASA FAIRBANKSA JUN. V VESELI, DUHOVITI KOMEDIJI

Ona hoče — on pa noče...

Jutri premiera! KINO UNION

zil, ki služijo javnemu prometu (avtomobilje, avtobusov) in v tem letu za drugo polletje še niso bili uradno pregledani in odobreni za javni promet. Pregled bo v ponedeljek 18. t. m. od 11—13 ure v Ljubljani, Subičeva ul. 5 (pri upravi policije). K temu pregledu se morajo pripeljati tudi vsa motorna vozila (motocikli in avtomobili) za zasebno uporabo, ki letos iz kakršnega koli razloga še niso bili komisijsko pregledana in odobrena za promet. Z nepregledanimi in neodobrenimi motornimi vozili se ne sme obratovati.

DAME IN GOSPODJE,

ki ljubijo čistočo in zdravje telesa, čistočo in dolgotrajnost obutve in perila, uporabljajo

s a m o S A N O P E D

— Iz Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 14. sept. ob 2 popoldne izlet v Domžale, Krašnja, Blagovico, Sent Ožbalt, Sent Gotard in Vransko. Sestanek na Kongresnem trgu. Priglasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrčka ob enajstih. Avtobus 32 din.

— Iz Tatovi na poslu. V menzi Delavske zbornice je bila ukradena Antonu Stangliju črna usnjata listnina, v kateri je imel razne osebne dokumente in druge listine. Stangelj je oskodoval na 300 din vrednosti Iz stojnice Marije Butkovičeve Za Vasjo 33 je nekdo ukradel včeraj ponoči za 200 din raznih slašic, sadja in kruha. Z dvorišča hiše Ivana Skubica v Knezovi ulici je tat odnesel 2 m dolgo državno zastavo, vredno 160 din. Predvčeršnjim ponoči je bilo vlomljeno v skladišče Franciške Zivice na Sv. Petra cesti 3. Vlomilci so odnesli za 800 din raznih semen. Tudi v stanovanju Marije Cokanove v Trdinovi ulici se je spizljal te dni neznan zlikovec in ji ukradel črno lakasto ročno torbico, v kateri je bila rjava denarnica z večjo vsoto denarja. Cokanova je oskodovala za 1000 dinarjev.

— Iz Kolesa krajevo. Izpred Dovičeve gostilne na Vilharjevi cesti je nekdo odpeljal 700 din vredno modro pleskano kolo znamke Waffendard mehaniškemu pomočniku Ivanu Jarcu. Jarčovo kolo je imelo tov. št. 634.700 in je bilo brez svetilke. Izpred šole na Ledini v Komenskega ulici je tat odpeljal 600 din vredno kolo znamke Torpedo Maksu Koritniku. V Polju pa je bilo ukradeno 1000 din vredno kolo znamke Adler Štefanu Skrlju. Kakor je ugotovila varnostna oblast, spravljajo tatovi ukradena kolesa ponajveč nekam na Dolenjsko, odkoder jih potem iztihtapljajo najhrje na Hrvaško.

— Iz Psihografolog Karnah sprejema obiske do 20. sept. od 9—12 in od 15—19 v Ljubljani, hotel »Sočas«, Sv. Petra cesta.

Iz Celja

— c Naše planinske koč. Kočnikov dom na Korošici bo od ponedeljka 18. t. m. dalje zaprt. Frischaufov dom na Okrešlju bo od ponedeljka 25. t. m. dalje med tednom zaprt, v mesecu oktobru pa bo vsako soboto in nedeljo zasilno oskrbovan. Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini in Moziška koča na Golteh sta stalno oskrbovani.

— c Teniški turnir za prvenstvo Savinjske doline in za prehodni pokal mestne občine celjske bo priredil SK Celje v soboto 16. in nedeljo 17. t. m., oba dneva s pričetkom ob 8. zjutraj, na svojih igriščih v mestnem parku. Na prvem turnirju je zmagal naš mušketir Mitič, lani pa Boris Smerdu. Tudi letos bodo nastopili najboljši jugoslovenski teniški igralci in igralke, zato bo nudil turnir redek športni užitek.

— c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 29 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 10 oseb, posredovanje je bilo izvršeno samo eno, odptovalno je 21, odpadlo pa 7 oseb. Dne 10. t. m. je ostalo evidenci 366 brezposelnih (225 moških in 141 žensk) nasproti 366 (229 moških in 137 ženskam) dne 31. avgusta. Delo dobi 10 tesarjev, 2 hlapca, 1 oskrbnik, 12 kuharic, 6 kmečkih dekel, 4 služkinje, 2 postrežnici ter po 1 natakarica in sobarica.

— c Dve nesreči. Ko se je peljal 48letni posestnik Franc Cerovšek iz Šmarja pri Jelšah v soboto s kolesom po cesti, je privozil nasproti avtomobil. Cerovšek se je hotel izogniti, a je izgubil ravnotežje in padel s kolesa. Pri padcu se je močno poskodoval po levi roki. Na Babnem pri Celju je v nedeljo zvečer konj brcnil 63letno posestnico Katarino Stantejevo in ji zlomil nogo. Cerovšek in Stantejeva se zdravita v celjski bolnici.

— Iz Italijanske in nemške, začete in nadaljevalne tečajje priredi v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregor. čičeva ul. 27, pritličje, med 8. in 14. uro 444—n

Iz Ptujja

Omejitve obrata. Zaradi nastalih razmer in ker se galanterijsko usnje ne izvaža, je tukajšnja tovarna usnja Pirih Pavla obrat skčrila ter odpovedala nekaterim delavcem predvsem ženskam in neporočenim moškim službo. Začasno je ustavila svoj obrat tudi tovarna slamnatih tulcev Wesely. S tem je prizadeto večje število delovnih moči.

Temboła. ki jo je priredil Sokol na mlinski praznik, je imela lep uspeh. Obisk je bil rekorden. Prvo temboło v gotovini din 3000 je zadel kmet Franc Cvetko iz Mezgovcev.

Z Jesenic

— Veliko zanimanje za velike mednarodne dogodke. Pred podružnico »Jutra« na Jesenicah se v poznih popoldanskih urah zbirajo množice ljudi, ki čakajo na »Slovenski Narod«, ki prihaja z vlakom ob 18.45. Čeprav prihaja na Jesenice dnevno več sto izvodov, je list v kratkem času razprodan. Kadar se odigravajo posebno važni politični in vojni dogodki, je list kar razgrabljen, tako da marsikdo odhaja praznik rok, ker ga v prvi vrsti dobe naročniki. Vzdož čisto vidno cele skupine ljudi, ki hkratu čitajo in izvod in po svoje komentirajo važne mednarodne dogodke. Tisti, ki hočejo list vsak dan v redu prejemati, na dom, naj se v lastnem interesu naroče nanj, saj stane na mesec le borih 12—14 din. »Slovenski Narod« bo vedno pri naših najnovejših in najbolj važnih poročila o mednarodnih političnih in vojnih dogodkih, ki se dogajajo doma in v širnem svetu.

— Nujna potreba higijenskih naprav na kolodvoru. Na tukajšnjem kolodvoru so higijenske naprave v zelo primitivnem stanju. Na obeh krilih dolgega postajnega poslojja so stranišča, ki nimajo izplakovalnih naprav tako, da se v vročih poletnih dneh širi neznosen smrad po vsem peronu. V interesu ljudskega zdravja in našega ugleda je nujno potrebno, da se na tem velikem mednarodnem železniškem križišču v stranišča napelje vodovod in uredijo izplakovalne naprave.

— Nedovoljeno kupčenje življenjskih potrebščin. Čeprav za našo državo ne obstoja nobena nevarnost, da bi se zapletla v vojno, je na Jesenicah precej ljudi, ki se preko potrebe zalagajo za življenjskimi potrebščinami. Početje teh ljudi, ki mislijo v pretiranem egoizmu samo nase in prav nič na skupnost, je vse obsodbe vredno. S takim početjem škodujejo splošnosti, dvigajo cene, povzročajo paniko in spravljajo v jezo in skrbni one občane, ki nimajo sredstev, da bi se za del časa založili v živili. Oblasti bodo morale takim ljudem trdo stopiti na prste.

Iz Maribora

— Jubilejna gledališka sezona 1939-40. Letošnja 21. sezona se odpre v nedeljo 1. oktobra v znamenju 20letnice ustanovitve Narodnega gledališča v Mariboru. Slučaj je hotel, da praznuje skoraj istočasno 30letnico svoje ustanovitve tudi tukajšnje dramatično društvo, ki je bilo takrat zasnovano kot temelj bodočega Narodnega gledališča. Vsa slovenska Talija pa praznuje letos tudi 150letnico spomina na prvo slovensko predstavlo sploh, ko je bila v Ljubljani prvič uprizorjena še danes priljubljena Linhartova »Zupanova Mica«.

— Iz orožniške službe. Pisar pri štabu mariborske orožniške čete orožniški nadrednik Jakob M. Kurnik je odlikovan z zlato kolajno za vestno službovanje.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu, tel. 20—06, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu, tel. 22—70.

— Smrtna kosa. Na Betnavski 40 je umrla vdova po učitelju Julijana Frižl, stara 80 let. V Trstenjakovi ulici 4 je preminila zasebnica Dragica Kocjan, stara 25let. V Ulici kneza Kocija 27 pa je umrla zasebnica Neža Matjašič, stara 51let. Zalujčim svojim naše globoko sožalje.

— Mariborsko vreme. Maksimalna temperatura 25,5, minimalna 8,8. Nebo je popolnoma jasno.

— Tukajšnja tvornica Thoma je omejlila obrat ponoči tako, da ne bo do nadaljnjega nočnih zmen v obeh Thomovih tvornicah na Pobrežju in v Milinski ulici. Zaradi tega je seveda prizadetih precej delavcev. Upati je, da se bodo prilike toklo uravnotežile, da ne bo težjih posledic v našem mariborskem gospodarskem življenju.

21 let med gobavci

V oddelku za gobavce v sarajevski bolnici se žrtvuje za najbednejše med bolniki že 21 let kot prostovoljno strežnica neka madžarska grofica, ki se je po smrti svojega moža odrekla prav za prav življenju in sklenila nuditi svojo pomoč najbolj trepetim bolnikom.

Med svetovno vojno je prišla grofica kot žena nekega višjega madžarskega oficirja v Sarajevo. Njen mož, za katerega se je ne prestanto bala, se je vrnil s fronte šil in zdrav, toda v dnevih prevrata je brez sledu izginil. Grofica je izginulega moža iskala več let. Naposled pa se je v dala v uso do in smatrala svojega moža za mrtvega. Po nekih informacijah, ki jih je žena dobila, se je mož baje smrtno ponescrčil med vojnjo s fronte v zaledje ob prevratu. Tako se je žena odločila posvetiti svoje življenje najbednejšim, to je gobavcem. Sprejeli so jo kot prostovoljno strežnico v sarajevski dom gobavcev, kjer vtraja nesrečna grofica že 22. leto.

Toliko let že ni zapustila svojih bolnikov in toliko let nima prav nobenega stika z vnanjim svetom. Čeprav je že tako dolgo v bližini gobavcev, se v 21 letih ni inficirala s strašno boleznijo in zbujala zaradi tega tudi pozornost v zdravniškem svetu. Danes je ta požrtvovalna žena že upognjena od starosti in dela. Hoče pa v domu med najbednejšimi, katerim je žrtvovala svoja najlepša leta, tudi umreti.

F

Potrtnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubljani soprog in oče, gospod

VILJEM LORBER

carinski uslužbenec

po mučnem trpljenju včeraj mirno v gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo dne 13. t. m. ob pol 5. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 12. septembra 1939.

Zalujoča soproga Zora in otroka Vilko in Silvica ter ostalo sorodstvo.

Vrsta po — 4000 dinarjev

Skrivnost doslej neznanih Napoleonovih pisem

Ze pred tedni smo poročali, da so v Parizu prodali doslej neznana Napoleonova pisma. Za 36 pisem, ki jih je napisal Napoleon, je lastnik dobil 513.000 frankov. Kupci so plačali povprečno 4000 din za vsako vrsto, ki jo je Napoleon napisal. Povprečen vrstni honorar, ki ga plačujejo listi, je od 30 par do enega dinarja.

Prodana Napoleonova pisma so bila zelo kratka. Čeprav so bila ljubavna pisma, imajo po tri, šest in največ 19 vrst. Vseh 36 pisem skupaj ima 247 vrst. Po pisavi je videti, da jih je Napoleon pisal z nervozno roko in v največji naglici. Nekatere besede so skoraj nečitljive. Toda napisal je vsa pisma lastnoručno. Pisma so našli med korespondenco v zapuščini nekega Lacipiera, ki je bil upravitelj hiše Pavline Borgeške. Napoleonove sestre. Napoleonovi biografi so jih bili veseli, ker so pisma osvetlila doslej malo znano ljubavno epizodo Napoleona z dvorno damo Napoleono, sestro plemkinje Kristine Mathis, rojene Ghilini. V pisem imenuje Napoleon dvorno damo svoje sestre samo Madame C. (prva črka imena Christine). Ljubavna epizoda s to gospo je Napoleonu izpolnila do bo težke duševne depresije po ločitvi od prve žene Jožefine in pred prihodom Marije Luize v Pariz.

Triindvajset od 36 pisem je kupil neki angleški knjigar. Napoleonova ljubavna pisma imajo takole vsebino:

Drevo ob 10. uri bom prišel k vam. Poskrbite, da bo navzoča tudi Madame C. V nekem drugem pismu je Napoleon napisal sestri Pavlini: Ona je zelo ljubezni-

va, toda stroga. Včasih podvomim, da jo ljubim.

Na sestanek je Napoleon povabil Christino takole:

Zelo prijetno bi bil presenečen, če pride te na današnjo parado, ki bo lepa.

Chamberlainov revmatizem

Znano je, da Chamberlain včasih zelo trpi zaradi revmatičnih bolečin. Prejšnja leta ga je bolezen vsako pomlad in vsako jesen priklenila za več tednov na posteljo. Letošnje jesen pa bo Chamberlain prebil brez revmatizma. Iz Londona poročajo, da je v družbi svojih prijateljev izjavil, da

mu je usoda naklonjena zaradi tega, ker mu je usodila revmatizem, naklonjena pa mu je usoda tudi zaradi tega, ker ga v teh zadnjih težkih in odgovornostnih polnih dneh ni trpinčilo z revmatizmom. Sicer pa je revmatizem bolezen velikih politikov in državnikov, je rekel Chamberlain in je našel kar pet velikih angleških državnikov, ki jih je revmatizem mučil v letih, ko so bili na višku svoje slave.

Naročniki „Slov. Naroda“ v Kozarjah in na Brezovici bodo odselej prejimali »Slovenski Narod« na dom po raznašalki. Novi naročniki se lahko naroče na »Slovenski Narod« tudi pri raznašalki.

ŠAH

Iz centralnega šahovskega kluba. Danes ob 20. igra v klubski sobi kavarna »Zvezdec« nacionalni mojster L. Furlani simul-tanko proti članom C. Š. K. Igralci naj po možnosti sami prinesejo šahovnice. Prijavnine ni. Obenem se sprejemajo prijave za splošni turnir, ki se prične v torek 19. t. m. ob 20.

Brzoturnirja za prvenstvo septembra se je udeležilo 17 igralcev. Zmagala sta Hren in Šorli, slede Kumelj, Puc, Požar itd.

Odselej so klubski igralni večeri ob tor-kih in četrčkih.

Prestovoljni prispevki za protituberkulozni pokret

Protituberkulozna zveza v Ljubljani se je v pričetku t. l. obrnila na razne zavarovalnice, denarne zavode, industrijska podjetja, različne privatne osebe itd. s prošnjo za naklonitev prostovoljnih prispevkov. Poleg Humanitarnega fonda pri direktorji drž. železnice, Delavske zbornice, Trgovskega bolniškega in podpornega društva, Zbornice za trgovino, obrt in industrijo in Trboveljske premogokopne družbe, ki se vsako leto spominja protituberkuloznega pokreta z večjimi prispevki so dali doslej:

Po 1000 din inž. Vinko Čop v Ljubljani in tvrdka A. Šarabon v Ljubljani; po 500 din Metalno akcijsko društvo v Ljubljani, Ivan Avenek, veleindustrialec v Ljubljani, Avgust Praprotnik, veleindustrialec v Ljubljani in Franc Sirc, tekstilna tovarna v Stražišču pri Kranju; po 200 din Hranilno in posojilno društvo v Celju za industrijsko podjetje »Polzela«, Zugmayer & Gruber d. d. v Slovenski Bistrici, Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga drž. uslužbenec v Ljubljani, tvrdka A. Hrovat & Komp. v Ljubljani, ljubljanska kartonažna tovarna in papirna industrija I. Bonač sin v Ljubljani in »Plamen«, kovinarska zadruga v Kropi; 180 din tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku; 150 din Remec & Komp., tovarna upognjenega pohištva in lesna industrija v Duplici; po 100 din Bratje Piatnik, tovarna za papir v Ra-dečah pri Zid. mostu, Hipotekarna banka jugosl. hranilnic v Ljubljani, Kolinska tovarna hranil v Ljubljani, tvrdka Knez & Pacchiao v Celju, tiskarna I. Blasnik nasl. v Ljubljani, pivovarna Union v Ljubljani, Kemična tovarna v Mostah, Jug. elektr. d. d. Brown Boveri, podruž. v Ljubljani in Znanstvena banka kralj. Jugoslavije, podruž. v Ljubljani; 90 din dr. Ivan Drob-nič, šef-zdravnik OUZD v Ljubljani; po 50 din Splošno jugosl. bančno društvo, po-druž. v Ljubljani, Commercial Union za-varovalna d. d. v Ljubljani, Jadranska za-varovalna družba v Ljubljani, Franc Kot-nik, industrijski inženir na Verdu in Valentin Mulej, industrijski inženir na Bledu; po 20 din Olga Sittig v Radovljici; po 10 din Avgust Löschnigg v Sv. Lovrencu na Poh., Aloj-zija Medved v Zapužah, »Slavotek«, tek-stilna industrijska družba v Kočevju in Peter Remer iz Studencev pri Mariboru. Prav tako je Protituberkulozni zvezi na-klonil šentjakobski gledališki oder v Ljubljani kot čisti dohodek gledališke predsta-ve znesek 2.094 din.

Vsem darovalcem se Protituberkulozna zveza za nakazilo daril kar najiskrenejše zahvaljuje in samo želi, da bi našli čim več posmemovalcev.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

MALI OGLASI

Isedca 50 par. davek posebej Preklicni izjave Isedca Din 1.— davek posebej.

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Isedca 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 5 Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravo do 9. ure dopoldne.

PREVOVRSTNA VINA

ter pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah namizno belo liter din 8.— arabski prokupac » » 8.— rizling » » 9.— dolenski cviček » » 10.— silvanec » » 12.— dingač » » 12.— jabolčnik » » 5.—

žganja: » » 28.— silvovka » » 32.— brinjevec » » 34.— rum » » 36.—

Mrzla jedila! Se priporoča »Bureta« J. Jeraj, nasi Minka Videnič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 42. T.

KLIŠEJE

ENO VETARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

KROMPIR

lep, zdrav, odbran nudi dokler traja zaloga

po 80 par za kg pri odjemu najmanj 50 kg

A. VOLK Ljubljana, Resljeva cesta 24.

PRODAM

Isedca 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 5 Din

OREHOVA JEDRCA IN MED dobite najceneje v »Medarni«, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 45. T

OREHI NOVI La kg din 5.50, vreče 50 kg, fran-ko podvoz razpošilja G. Drech-sler, Tuzla. 2724

Makulaturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

NARODNA

TISKARNA LJUBLJANA KNAFLJEVA 5

IZVRŠIL VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINJEŠE

BAR

hotela »Troha«, Bled, še ves september od-prt. Prvo vrstna ruska glasha. Vsi zabave željni vabljeni.

I

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je vsemogočni Bog poklical k sebi našo preljubo hčerko, sestro in nečakinja

MILI SUHODOLNIK

v starosti 18 let. Pogreb predrage pokojnice bo v torek, 12. septem-bra 1939 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dol št. 13 pri Borovnici.

DOL PRI BOROVNICI, 12. septembra 1939.

Neutolažljivi:

Mamica, očka; brat: Franjo, Josip, Ludvik, Anton; sestre: Francka, Marija, Anica; ostalo sorodstvo.

DEK W Meister Cabrio v zelo dobrem stanju s triptikom ugodno pro-dam. — Steyer VII 12 sedežni avto-bus ali rešilni avto z novo karoserijo prodam za 8000 din. Oto Paar, Jesenice, Gorenjsko 2709

1000 DIN zasilne mesečne doma, ako kupite ročni brzopletni stroj. Dajemo materijal, prevzemamo blago. Pišite »Anos«, Maribor 22/M

SLUŽBE

Isedca 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 5 Din

NEKAJ CEVLJARSKIH POMOČNIKOV

sprejemam za vse vrste dela te stroke. Anton Ješe, izdelovanje čevljev. Tržič. Istotam sprej-mem tudi trgovsko naobrazno žensko moč, ki je verzirana v korespondenci in knjigovod-stvu. 2723

DVA CEVLJARSKA POMOČNIKA mlajša, za stalno delo takoj sprejemam. Zorko, Senovo, Raj-henburg. 2727

oglaš v mali oglasnik »Slov. Naroda«

Katera je Vaša SREČNA BARVA pudra

9 izmed 10 žena uporablja napačno barvo pudra.

Napačna barva pudra Vam daje strašen, trd »olepsan« izgled — napravi Vam starejšo, kakor ste. Edini način, s katerim boste našli Vašo pravo nianso, je, da pre-kušate eno barvo pudra na eni, drugo barvo pa na drugi strani Vašega lica. Napravite še domo-ta polkusa s novimi dražestnimi niansami pudra Tokalon. Te najnovejšie nianso so mešane s pomočjo novega stroja »chromaskope«. Kakor magično oko izbira ta stroj barve s nepogreš-ljivo točnostjo. Zdej ni več »olepsajajočega« pudranja. Puder se tako dovršeno prilaga koži, da izgleda, kakor da bi bil njen so-stavni del. Puder Tokalon je po-patentiranem postopku pomešan s »kremeno« peno. Ta doseže, da se drži na licu ves dan, celo na vetru in v dežju. Polkuzite še danes puder Tokalon. Opozujte, kako presenetljivo izboljšanje bo povzročil v Vašem tenu.

ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Vašega brata je umorila njegova nevesta! — je ponovil Murzajev utrujeno, toda trdovratno. — To je že neznosno! Znova trdite to! — je kričal knez. Stisnjenih pesti je planil k Murzajevu. Toda premagal se je. Da bi pa vendarle stresel na njem svojo jezo, je pograbil najbližji stol in ga treščil ob tla. Stol se je razbil na koščke. Košček naslanjala, ki mu je ostal v roki, je treščil v kot. Priletel je v drugi stol, kjer je ležal zavitek, ki ga je bil prinesel Murzajev.

— Kaj ste prinesli v njem? — je vprašal še ved-no razjarjeni knez, toda že z nekoliko mirnejšim glasom.

— V njem je morilkina obleka, ki jo je imela na sebi, ko je storila zločin, — je odgovoril Murzajev.

Oleg Kirilovič je vzel zavitek in ga jel odvijati hitrih, nervoznih kretnih.

— Previdno, — ga je opozoril Murzajev, — da ne izbršete na obleki sledov, ki govore proti ob-dolženki.

Komaj je bil zavitek odvit, je Oleg Kirilovič vzkliknil:

— To je vendar obleka Ariadne Georgijevne.

— Saj sem vam dejal, da je to morilkina obleka, — je pritrdil Murzajev.

— Kako ste pa mogli spoznati, da je to njena obleka? Saj je ni imela še nikoli na sebi.

— To ni nobena tajna. Ko sem na bratovo željo poslal iz Petrograda blago zanj. Toda kje ste jo našli?

— V morilkini zaklenjeni omari.

— Nehajte že vendar trdit, to podlost! — se je znova razjezil knez. — Kako ste jo mogli vzeti iz njene zaklenjene omare? Torej ste jo ukradli?

— Izposodil sem si jo, ne pa ukradel, ker je ne rabim zase, temveč za sodišče, — ga je zavrnil Murzajev.

— To so bedasti izgovori. Pri takih preiskavah je na kocki čast, svoboda in življenje državljanov, — je jel kričati knez v novem navalu gneva. — Prazni, bedasti izgovori! Obracaj se na vas z besedami, vi pa mirno sedite. Če bi vam pljunil v obraz, bi tudi mirno sedeli. Nobene vesti in nobene časti nimate! In še plemič ste!

— Eh, Oleg Kirilovič, — je začel Murzajev z ožanim, bolestnim glasom. — Mirno sprejemam vaše žalitve in psovke, ker vem, da jih ne izgovar-jate vi, temveč vaš gnev, ki sem ga deloma celo vesel. Ko se izkričite in pomirite, boste treznejše presodili in razumeli strašno resnico, o kateri vas prepuščam.

Če bi bil zbrano gradivo odnesel prej preiskovalnemu sodniku ali državnemu tožilcu, bi bila Ariadna Georgijevna ta hip že aretirana. To-da, sklenil sem, da morate vi prvi zvedeti za vso resnico. Razumem vaš gnev in vaše ogorčenje, zato vam odpustam žalitve. Včeraj in danes ponoči sem sam pretrpel silne muke, ko sem zvedel to strašno vest.

— Od koga ste jo pa zvedeli?

— Od svojega sotrudnika Petra Petroviča Ryba-kova.

— Bedak!

— Tudi jaz sem ga včeraj tako nazval, samo tiše

Toda resničnost njegovih besed so potrdili mnogi dokazi in najvažnejša sem dobil od vas.

— Od mene? Neumnost! Kakšnega ste mogli do-biti od mene?

— O tem bova še govorila, če me morete mirno poslušati.

— Pod vplivom mirnega, gorja polnega Murza-jevega glasu, se je polagoma polegel tudi gnev Olega Kiriloviča. Podoba njegovega pradedna fevdalca je izginila. Knez je hodil sem in tja po sobi. Ko se je pomiril, je sedel na divan in dejal sicer že z mirnim, toda z zaničujoče ironičnim glasom:

— Poslušam vas.

— Začetni hočem od začetka, — je dejal Murza-jev. Začetem s sumom, ki se je bil oglasil za hip v meni, ki sem ga pa takoj pregnal kot nesmisel. Vendar se je pa izpremenil in trdno prepričanje, v strašno resnico. Začelo se je vse to s parfumom. Ali se ne širi vonj iz te obleke?

— Seveda. In ta vonj mi je celo dobro znan. To je parfüm, ki ga rabi Ariadna Georgijevna.

— Tudi meni je ta parfüm dobro znan, — je nadaljeval Murzajev, — slučajno sem našel avto, ki ga je bil ukradel tat v svrhu umora in ki ga je pustil potem na cesti za mestom. Pri volanu mi je udaril v nos tisti parfüm. Takrat sploh nisem po-mislil na to, kdo rabi tak parfüm. Naslednjega dne zvečer sem bil gost pri Maharadzevih, od koder so me poklicali na kraj zločina, kjer mi je zadišalo po istem parfumu od rokavice, ki jo je bil pustil tam morilec. Ker sem bil prej v družbi Ariadne Georgijevne, mi je že takrat prišlo prvič na misel njeno ime, toda to misel sem smatral ne samo za absurdno, temveč tudi za brezobzirno.

— Pa vendar ne mislite, da je zmožna upravlja-

ti ponoči avto brez luči na slabi cesti? — ga je pre-kinil ironično Oleg Kirilovič.

— Saj to je prav tisto, da je zmožna šofirati v takih okoliščinah, — je odgovoril Murzajev prepričevalno. — To je pogumna sportnica in vsem je znano, kako dobro zna šofirati in kako rada dirja z avtom. Naslednjega dne sem bil zopet zvečer pri Maharadzevih. Po povratku domov sem se zo-pet spomnil tega parfuma in zopet mi je prišlo na misel njeno ime. Dejal sem Rybakovu, da me od utrujenosti tako boli glava, da mi roje po nji misli, nasprotujoče zdravi pameti. Pri tem sem mu ome-nil ime Ariadne Georgijevne. Pozneje sem sam pozabil na to blazno misel, toda Rybakov je jel preiskovati na lastno pest zločin v tej smeri.

— Veselil se je norec, — je znova prekinil knez Murzajeva. — To so lepi dokazi, ki jih uporabljate kot gradivo za obrekovanje svetnice, čistega bitja, kakršnega še svoj živ dan nisem srečal. Tako bi lahko zaprl po mesta. Ali hočete, da vam še da-nes preskrbim dos takega parfuma? Pa vendar ne mislite, da ga izdelujejo po posebnem naročilu Ariadne Georgijevne in samo zanj.

— Iste pomisleke sem izrazil včeraj Rybakovu na njegovo obdolžitev, — je pritrdil Murzajev. — To-da parfüm ni dokaz, temveč sredstvo, ki je nas pri-vedlo na pravo sled. Pravim vam to zato, da vam pojasnim, zakaj smo se odločili za preiskavo pri Maharadzevih. Zvečer po pogrebu vašega brata sem pa odšel v tisto mesto, kjer so prej bivali Ma-haradzevi in kjer stanuje zdaj Rožnov. Tam mi je udaril pri odhodu s kolodvora v nos isti parfüm in včeraj sem ga duhal še različneje pri vratih Rožnovega stanovanja, kjer sem zaman zvonil, če-prav so bili stanovalci doma.

DNEVNE VESTI

— Odbor za pomoč poljskemu Radeckemu križu je bil ustanovljen v Beogradu. V odboru sodelujejo žene pod vodstvom soprog francoskega konzula v Beogradu ob sodelovanju beograjskih javnih in nacionalnih delav. Odbor posluje v Francoskem domu v bivšem hotelu Palace, kjer tudi sprejemajo darove v blagu in denarju.

— Državni proračun v prvih štirih mesecih. Po uradnih podatkih ministrstva za finance so znašali dohodki državnih blagajin v mesecu juliju 987.2 milijona din ali 91.50% od predvidenega proračunskega izdatka. Povečali so se dohodki od neposrednih davkov in carine ter dohodki od državnih gospodarskih podjetij. Izdatkov je bilo v juliju 947 milijonov dinarjev ali 87.7% od predvidenega proračunskega izdatka. Presežek dohodkov v primeru izdatkov znaša torej 40.2 milijona din. V prvih štirih mesecih tekočega proračunskega leta je imela država blagajna okrog 200 milijonov več dohodkov kot izdatkov.

— Po kakovosti dobri letina tobaka. V Hercegovini je letošnji pridelek tobaka rastline pospavljen. Letošnja letina tobaka je v primeru iz lanske slabša po količini, glede na kakovost pridelek pa jo znatno prekaša. Računajo, da bo dalo vsakega 1000 strokov rastline povprečno 22 do 25 kg suhega tobaka. V prejšnjih letih je prišlo od 30 do 60 kg tobaka na 1.000 strokov rastline. Po količini je letošnja letina slabša zaradi dolge trajajoče suše v Hercegovini. Ker so hercegovinski pridelovalci zasadi letos okrog 160 milijonov sadik, cenijo pridelek na okrog 400 vagonov najboljšega tobaka. Če bodo prodali pridelek povprečno po 20 din za kilogram bodo dobili okrog 80.000.000 din, s čimer se bodo hercegovski pridelalci lahko pretolčili skozi zimo, kajti drugega zaslužka tam doli ni.

— Srečni dobitniki razredne loterije. Sreča je bila pri zadnjem zbiranju državnih razredne loterije posebno naklonjena Beogradu. Vse večje premije so tudi to pot dobili imetniki sreč v drugih banovinah. V sreči vodi Sarajevo, ki je letos dobilo že tretji milijonski dobiček. Četrtno premije od milijonske sreče je dobil zdravnik Aleksander Boka v Smederevu, ki je kupil srečko na pripravljanje svoje žene, preden je prišel graditi novo hišo v Smederevu. Prijatelj je tedaj rekel, da potrebuje denar za hišo. Njegova žena pa je imela slutnjo, da bo mož s srečko zadel najmanj 100.000 din. Z denarjem, ki mu ga je sreča prinesla, bo zdravnik dvignil svojo hišo za eno nadstropje, ostalo pa bo porabil za njegovo hišo za doto. Srečko, ki je zadelo premijo 2 milijona din, je kupil v Sarajevu zasebni uradnik Božidar Deretić, ki je za srečko naprej prodal nekemu človeku, za katerega ne ve, kje prebiva in kako se piše.

— Nov grob. V cvetu mladosti 18 let je umrla v Dolu pri Borovnici gđ. Mili Suhočnik. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše žalosti. Dol št. 13 pri Borovnici. Po-

kojnic blag spomin, njenim svojcem iskreno sožalje!

— Ptice s severa. V Hrvatskem Zagorju so opazili te dni vran, ptic, ki so priletele iz severnih krajev. Ljudstvo misli, da ptice beže proti jugu zaradi topovskega in letalskega grmenja. Tako ogromne jate ptic so v Hrvatskem Zagorju videli tudi leta 1914, ko se je pričela vojna v Galiciji. Tudi v Dalmaciji so opazili jate severnih ptic, ki ob normalnih časih ne zapuste severnih krajev.

— Razstava slovenske obrti. Razstavni odbor naznaja, da je v smislu sklepa svoje zadnje seje zaradi napetega mednarodnega položaja prekinil začetno delo za razstavo in Razstavo slovenske obrti, ki je bila določena za čas od 7. do 16. oktobra t. l., preložil na poznejši, primernejši čas. Razstavni odbor je o tem s posebnim obvestilom obvestil tudi vse prijavljene razstavljalce s prošnjo, da izdelke — kolikor nimajo še gotovih — dokončajo in pripravijo za poznejši čas, ki bo za razstavo primeren, o čemer bodo obveščeni. Vendar bo v proslavo 10-letnice dela Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI izdal v pozni jeseni poseben zbornik s prispevki strokovnjakov o delu in položaju obrtništva v dvajsetih letih svobodne države. Podrobnosti o tem bodo še objavljene.

— Mednarodni velesejem v Solunu odložen. Generalni konzulat Grčije v Zagrebu obvešča, da je bila glede na mednarodni položaj prireditelj XIV. mednarodnega velesejma v Solunu odložena. Velesejem se bo otvoril 24. septembra 1939 in bo trajal do 15. oktobra 1939.

— Karlovac potrebuje letališče. Karlovaški Aeroklub, ki je med najbolj delavnih v državi, je pričel akcijo za zgradbo letališča v Karlovcu. Zdjaj ima Karlovac letališče na zasebnem terenu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, v splošnem pa lepo in toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 30, v Beogradu 29, v Mariboru 28,2, v Sarajevu in Kumboru 28, v Ljubljani in Dubrovniku 27, na Rabu 25, na Visu 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,4, temperatura je znašala 13,4.

— Obsojeni »zumičitelji«. Zagrebško sodišče je obsodilo na šest mesecev zapora in 1.000 din globe Valentina Zlatarija, ki je pred sodniki trdil, da je izumil perpetuum mobile in da ima patentiran tudi izum za avtomobile. Obtožen ni bil za radi svojih izumov, temveč zaradi tega, ker je policija našla v njegovem stanovanju ponarejene kovance po 10 dinarjev.

— Josip Bratus obsojen. V Zagrebu je bil obsojen na štiri leta strogega zapora Josip Bratus. Obtožnica ga je dolžila, da je umoril 7letnega Vladimirja Franca, katerega so našli lani zadavljenega ob Savi. Deček je bil žrtev perversnega zločinca. Na podlagi novih indicij je bil spoznan za krivega Bratus, ki je bil zaradi zločinov zoper moralo obsojen tudi že v Ljubljani in v Mariboru.

Mariborske in okoliške novice

— Jubilejna gledališka sezona 1939-40. Letošnja 21. sezona se odpre v nedeljo 1. oktobra v znamenju 20-letnice ustanovitve Narodnega gledališča v Mariboru. Slučaj je hotel, da praznuje skoraj istočasno 30-letnico svoje ustanovitve tudi tukajšnje dramatično društvo, ki je bilo takrat zasnovano kot temelj bodočega Narodnega gledališča. Vsa slovenska Tala pa praznuje letos tudi 150-letnico spomina na prvo slovensko predstavo sploh, ko je bila v Ljubljani prvič uprizorjena še danes priljubljena Linhartova »Zupanova Mica«.

— Iz orožniške službe. Pisar pri štabu mariborske orožniške čete orožniški narednik Jakob M. Kurnik je odlikovan z zlato kolajno za vestno službovanje.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu, tel. 20-05, ter Savostava magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu, tel. 22-70.

— Smrtina kosa. Na Betnavski 40 je umrla vdova po učitelju Julijana Friđl, stara 80 let. V Trstenjakovi ulici 4 je preminila zasebna Dragica Kocjan, stara 25let. V Ulici kneza Kozjaka 27 pa je umrla zasebna Neža Matjažec, stara 51let. Zaljubljenim svojcem naše globoko sožalje.

— Mariborsko vreme. Maksimalna temperatura 25,5, minimalna 8,8. Nabo je popolnoma jasno.

— Delavsko gibanje. Tudi letos bo priredila mariborska podružnica Narodno strokovne zveze v Mariboru v jesensko zimski sezoni več poljudnih predavanj. — Zaupniški tečaj prireditelja tukajšnja podružnica Narodno strokovne zveze za vse obratne in organizacijske zaupnike. Tečaj bo vsako nedeljo od 8. ure dalje.

— Strokovna komisija v Mariboru sklicuje v nedeljo 17. t. m. ob 9.30 na verandici Sokolskega doma javno strokovno zborovanje.

— Pripombe. »Delavska Politika« poroča v števil. 104: Uredba o omejitvi izplačila hranilnih vlog je stopila v veljavo in v soboto so hranilnice v našem mestu prvič poslovale po predpisih te uredbe. Mestna hranilnica je ta dan izplačala okrog 700.000. Posojilnica v Narodnem domu pa menda še več. Vlagatelji so se lahko prepričali, da razpolagajo denarni zavodi z dovolj gotovine in bodo zato najbrž skoro uvideli, da je nespretno dvigati denar brez potrebe. Res pa je tudi, da so z izrednimi razmerami nastale tudi izredne potrebe in da je marsikateri hranilec prisiljen dvigniti svoje naložbe, ki bi jih sicer pustil nedotaknjene v zavodu. Ljudje, ki so morali slediti klicu domovine, ali pa taki, ki so se takorekoč čez noč znašli brez posla in zaslužka, so seveda navezani na železno rezervo v hranilnici in je le sreča, ali so je sploh kaj imeli. Dejstvo je, da so naskočili hranilnici pred dekretiranimi prazniki predvsem premožni ljudje, da ne rečemo bogataši, ki jim seveda ni ostalo prikriti, da se pripravljajo uredba o omejitvi izplačil.

— Iz Studencev. V Matjaževi ulici v Studencih je padel s koleša 30 letni Franc Malek, ki si je pri padcu poškodoval glavo in roke. Mariborski reševalci so Maleka odpeljali v bolnico.

— Sportne novice. V nedeljo 17. septembra ne bo v Mariboru prvenstvenih nogometnih tekem, ampak bodo pokalne tekme, ki imajo namen okrepiti blaginjo LNP. V Mariboru bosta dve tekmi in sicer bo ISK Maribor igral s SK Rapidom, SK Zeleničar pa s SS Slavijo. Obe tekmi bo sta na stadionu SK Zeleničarja. — Lah-

koatli SK Zeleničarja bodo v nedeljo 17. t. m. potovali v Zagreb, kjer bodo nastopili v dvoboju z zagrebškim SK Maratonom.

— Tukajšnja tvojica Thoma je omejila obrat ponos tako, da ne bo do nadaljnjega nočnih zmen v obeh Thomovih trgovinah na Pobrežju in v Minski ulici. Zaradi tega je seveda prizadel precej delavcev. Upati je, da se bodo prilike toliko uravnovešile, da ne bo težjih posledic v našem mariborskem gospodarskem življenju.

— Požari ob meji. V Cogetinčih v Slovenskih gorah je zgorela domačija posestnice Jozefe Trstenjakove. Zgorelo so tudi zaloge poljskih pridelkov, stroji, krma itd. Škoda znaša nad 70.000 din. Preiskava je pokazala, da so ogenj zaneli domači otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Gasili so domači gasilci, ki so preprečili, da se ogenj ni razširil. V Dobrenju ob Pesnici je zgorela domačija posestnice Marije Kopicke. Škoda znaša 35.000 do 40.000 din. Gasili so tudi mariborski in pesniški gasilci.

— Še zmerom silijo preko meje. Obmejni organi so zajeli zadnje dni ob naši meji več oseb, ki so hotele skrivaj preko meje. Gre večinoma za delavce iz savske banovine, ki so jih odpremlili v domovne občine.

— Poročilo o izločitvi. V Mariboru so izločili 13. do 14. svinjsko meso izluščeno 13 do 15, ribe 14 do 18, zajec 13 do 14, salo 15 do 16. Zelenjava: krompirja je bilo 20 vovoz in 128 vreč. Cena za kg 0,75 do 1,75, merica 6 do 7. Čebula je bilo 26 vreč in 2 vovza. Cena 2 do 3 din za kg. Česen 5 do 8, zelje (kom.) 0,50 do 3, kislj zelje 3 do 4. Zelena paprika (kom.) 6 do 10 komadov za 1 din, karfiola (kom.) 1 do 8, okrovt (kom.) 0,50 do 3, hren 8 do 10, buče 0,50 do 3, paradižniki 1,50 do 3, glavna solata (kom.) 0,50 do 2, fižol v stročju (kup) 2, kučen grah liter 10 do 12,50.

— Avto usmrtil konja. Na banovinski cesti pri Pragerskem je neki tovorni avto zavozil v dvoprežni voz posestnika Matije Kotnika s Pragerskega. Pri karambolu je bil en konj tako poškodovan, da je kmalu zatem poginil. Posestnik Kotnik ima zaradi tega nad 5000 din škode. Zadeva bo imela svoje posledice pred sodiščem.

— Zaradi izkvalitve igranja redke je bilo ovadenih tukajšnjih policij več oseb. V smislu zadevne ovadbe bodo ovadeni običajno kaznovani.

— Od doma je pobegnil 14letni krojaški vajenec Franc Kacijan, stanujoč na Pobrežju, Nova ulica 9. Starši so v skrbah za usodo svojega sina prijavili zadevo policiji, ki potvrdjuje za pobeglim fantom.

— Nesreča ne počiva. S silve je padel na Meljski cesti 60letni upokojeni poštni zvičnik Josip Marvenčič, ki si je pri padcu zlomil ključnico. — V Oplotnici je prišla 5letna železjava hči Elizabeta Šmigoj z desnico v slalomozemko, ki ji je odrezala prste. — Pri Polčanah je padel 12letni posestniški sin Franc Ventar tako nesrečno s koleša, da je obelžal z zlomljenimi rokama in desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnici.

O pomenu in delu zaštite pred zračnimi napadi

Odslej se ne sme indati nobeno gradbeno dovoljenje brez zaklonišča proti napadom iz zraka

V moderni vojni grozi velika nevarnost za življenje in premoženje državljanov od letalskih napadov. Obramba proti njim se deli v aktivno (vojaško) in v pasivno (civilno) obrambo. Cilj pasivne obrambe je v tem, da se prepreči oziroma zmanjša škodljive posledice zračnih napadov. Ta obramba je mnogostranska. Treba je gasiti po vžigalnih bombah povzročene požare, odstranjevati po rušilnih bombah nastale ruševine ter reševati ljudi iz njih. Ako uporabljajo sovražniki strupene pline, moramo razkuževati po njih okuženi zrak ter nuditi ranjenecem, poškodovanim med napadi prvo pomoč. O oddelkih (ekipah), ki vrše našteje službe, in o njih opremi, bo govorila v enem prihodnjih člankov.

Civilna zaštita proti napadom iz zraka zahteva tudi maskiranje važnih objektov ter gradnjo rovov in posebnih zaklonišč, v katerih more najti prebivalstvo zaostno varstvo v primeru zračnih napadov.

Da je zračna zaštita potrebna, tega se zaveda danes že vsakdo, ni mu pa morda znano, kakše dolžnosti nalagajo v tem pogledu zakoniti predpisi. Te smo dobili z uredbo o zaštiti pred zračnimi napadi z dne 13. IV. tekočega leta. Sl. list št. 195-36 ki ima zakonsko moč, in s pravilnikom o zaštiti pred zračnimi napadi z dne 26. IV. t. l. Služb. list št. 206-37.

Po določbah omenjenih zakonitih odredb je treba v vseh večjih poslopih, ki imajo kleti ali podprtljice, te preurediti v zračno-zaščitne svrhe. Kar se pa tiče novih večjih zgradb, se izza veljavnosti imenovanih zakonitih določb ne smejo niti graditi, niti se sme izdati gradbeno dovoljenje, ako ni v načrtih predvidena tu-

di gradnja zaklonišča proti zračnim napadom.

Dalje predpisuje uredba, da morajo zasebna in javna podjetja, naprave in uradi ukreniti se v miru vse, kar je potrebno za njih zaščito in določiti tudi potrebna materialna sredstva za to. Za te obrate je torej predpisana postavitev posebnega odbr-a in ekip za službo v zdravstvenem pogledu, zaradi zavarovanja pred bojnimi strupi in pred požarom. Enako je obvezna gradnja zaklonišča Paralelno s to zaščito je naloženo občinam, da poskrbe tudi za splošno skupno zaščito svojega prebivalstva. V tem pogledu je ustanovljenih 17 v dravski banovini 167 krajevnih odborov za zaščito pred zračnimi napadi. Potrebna je še naprava občinskih skupnih zaklonišč.

Državna uprava se bavi intenzivno z vsimi problemi, ki so v zvezi s civilno zračno zaščito. Točasnno je v dravski banovini med drugim v delu sledeče:

1. Izdane bodo odredbe, da se brezpolnoje zadosti predpisom v pogledu zračne zaštite, zlasti z gradnjo zaklonišč v zasebnih in javnih poslopih, ter da se zgrade tudi občinska skupna zaklonišča.

2. Natisnjena bo nova brošura, ki bo obsegala navodila o tem, kako je graditi in opremiti zaklonišča. Ta knjižica bo v knjižarnah javno naprodaj.

3. Sestavlja se tiskano navodilo, kako se mora prebivalstvo ravnavati ob času letalskih napadov. To navodilo bo moralo biti nabito v hišah vseh večjih krajev, za kar bodo odgovorni hišni lastniki oziroma oskrbniki.

Sezonski delavci prihajajo

Kako bo letos z njihovimi prihranki?

Maribor, 11. septembra. V zadnjem času prihajajo preko meje v manjših skupinah naši sezonski delavci in delavke, pretežno doma iz Prekmurja. S prvim in težkim delom so si prihranili nekaj gotovine. Prinesli so s seboj marke. Tok dogodkov pa jim je prinesel bridko razočaranje. Ob prihodu v Maribor niso mogli nikjer menjati svojih marke. Bili so brez prave našega denarja. Nazadnje so se jih usmili dobra serja. Dobili so za marko 2 dinarja. Ves prihranek je spaval po vodi. Po nemški železnici so imeli še brezplačno vozno, v Mariboru pa jim je prišlo na pomoč tukajšnja Borza dela, ki jim je oskrbela nakaznice za polovično vozno.

Slična usoda čaka tisoče sezonskih delavcev in delavk ki se bodo v večjih transportih vračali preko meje v začetku oktobra. S seboj bodo prinesli zaslužek na polnega dela. Težko bodo menjali svoje marke. Računati je, da bodo prinesli s seboj preko 100.000 mark. Menjava v razmerju 1:2 bi zelo težko prizadela uboge sezonske delavce. Zaradi tega bi bilo primerno, da bi Narodna banka specialno z ozirom na usodo sezonskega delavstva ustvarila možnost, da bi ne bilo zaradi nastalih prilik prehudo prizadeto. Pomagajmo lajšati bridko usodo naših nesrečnih sezonskih delavcev in delavk, ki bi bili v primeru nerazumevanja njihovega položaja dvakrat udarjeni.

Pismo s Kozjaka

Priprave za prvi grozdni in sadni sejem — Živahen promet na Kozjaku

Sv. Križ nad Mariborom, 11. sept.

Zadnji sprehod pred približno mesecem dni po vinogradih našega lepega, sončnega Kozjaka je našel vinograde večinoma v obupnejšem stanju, kakor smo ga opisali. Večino nasadov je okrnila dolgotrajna suša do malih, nerazvitih grozdčev z drobnimi jagodami. Tudi stari, izkušeni vinogradniki so tožili zaradi tega stanja. Pogumnejši pa so se zanašali na ugodnejše vreme konec avgusta in v prvi polovici septembra. Kmalu zatem pa se je pojavilo na mariborskem trgu že prvo grozdje iz Slovenskih goric, ki sicer še ni bilo popolnoma dozorelo, kakor druga ugodna leto ob istem času, vendar pa že na prvi pogled boljše kakor ono z našega Kozjaka. Kakor vsako leto, tako je tudi letos bolj ilovita zemlja Slovenskih goric kljubovala suši in posledicam vročine. Trpela je je zemlja iz samega laporja, ki tvori v pretežni večini naše vinorodne predele na Kozjaku.

Zanašajoč se na ugodnejše vreme, je išla iz Maribora pobuda za prvi grozdni in sadni sejem pri Sv. Križu nad Mariborom. Kozjačani smo bili sicer te pobude veseli, vendar pa smo imeli svoje pomisleke glede na takrat še malo obetajoči položaj večine vinogradov.

Medtem pa sta sledila dogodka, ki sta poglabila zanimanje za naš obmejni Kozjak: 1. prilike v svetu in 2. ugodno vreme, ki je v tem kratkem času vinograde, ki so bili v žalostnem stanju, tako spremenilo, da jih skoraj ni več spoznati. Celo globoko kameniti Vrtnik, ki je najbrže najbolj trpel zaradi suše, se je neverjetno razveselil spremeni. Pa tudi po ostalem vinorodnem Kozjaku so se vinogradi tako opomogli, da mislimo lahko že sedaj na prvi grozdni in sadni sejem na Kozjaku, ki to pri Sv. Križu nad Mariborom, ki to najbrže prvo nedeljo v oktobru. Morebiti bi kazalo združiti to gospodarsko pobudo z mislijo večjega obmejnega narodno kulturnega tabora.

Drugi činitelj pa je novo stanje v svetu. Posledice se čutijo pri Mariborčanih, ki so prišli včeraj v izredno velikem številu na naš Kozjak. Pohorje ne prihaja, kakor znano sedaj v poštev, naš ponosni Kozjak, doslej zanemarjen in malo cenjen, pa je zbudil pažnjo Mariborčanov, tako da je bilo včeraj ves dan opaziti na našem Kozjaku nenavadno živahen promet, zlasti pri Sv. Urbanu in pri Sv. Križu. Priprani smo, da nas bodo Mariborčani podprli pri uresničenju navedenih koristnih ter hvaljevrednih pobud, ki naj temo povežejo Maribor z našim obmejnim Kozjakom.

Cene na mariborskem trgu

Maribor, 11. septembra. V poročilu št. 35 mestnega tržnega nadzorstva v Mariboru so naslednji podatki glede cen in količin blaga s posebnim oziranjem na sobotni trg:

Mesno cene: teletina 6 do 10, svinjsko meso s kostmi 13 do 14, svinjsko meso izluščeno 13 do 15, ribe 14 do 18, zajec 13 do 14, salo 15 do 16. Zelenjava: krompirja je bilo 20 vovoz in 128 vreč. Cena za kg 0,75 do 1,75, merica 6 do 7. Čebula je bilo 26 vreč in 2 vovza. Cena 2 do 3 din za kg. Česen 5 do 8, zelje (kom.) 0,50 do 3, kislj zelje 3 do 4. Zelena paprika (kom.) 6 do 10 komadov za 1 din, karfiola (kom.) 1 do 8, okrovt (kom.) 0,50 do 3, hren 8 do 10, buče 0,50 do 3, paradižniki 1,50 do 3, glavna solata (kom.) 0,50 do 2, fižol v stročju (kup) 2, kučen grah liter 10 do 12,50.

Na sadnem trgu so naslednje cene: jabolka 2 do 4, hruške 3 do 5, arnice 1,50 do 2, breskve 4 do 10, maline (liter) 3,50 do 4, grozdje 4 do 10, brusnice (liter) 7 do 8, orehi 10, kušeni orehi 30 do 32.

Šito: pšenice je bilo 9 vreč, liter po 1,75, rži 11 vreč po 1,50, ječmena 10 vreč po 1,50, koruze 14 vreč po 1,25 do 1,50, ovsja 16 vreč po 1, prosa 8 vreč po 1,75, ajde 8 vreč po 1,50. Fižola je bilo 9 vreč, po 2,50 do 3,50 din za liter. Mlečni izdelki: smetana po 7,50 do 10, mleko 1,50 do 2, surovo maslo 24, čajno maslo 28 do 30, domači sir 10.

Na perutninskem trgu je bilo 624 piščancev, par 20 do 30, kokoši 20 do 30, gosi 35 do 40, purani 35 do 45, rase 13 do 16. Krma: 6 vovoz sladkega sena po 80 do 85 din za 100 kg, 2 vovza otave po 80 do 95, 1 vovz pšenične slame po 40 din.

Iz Gornje Radgone

— Huda nesreča kolesarke. V nedeljo proti večeru se je vračala od Kapele, kjer je bila na obisku pri svojih sorodnikih, proti domu Marica Sinko, šivilja iz Petrovcev v Prekmurju. Po strmim klancu skozi Parčnjak proti Slatini Radencem se je vozila s svojim kolesom s precejšnjo naglico, kar je bilo zanjo usodno. Ko je namreč privozila na oster ovinek ob vnožju, je izgubila oblast nad kolesom ter padla s koleša na trdo s kamenjem posuto cesto tako nesrečno, da je oblesala nezvestena s hudo razmesarjenim desnim licem in notranjimi poškodbami. Vso okrvavljeno je našel na cesti mehanik Eric Skremka iz Gor. Radgone, ki je privozil s svojim avtom v isti smeri od Kapele. Kmalu za njim je privozil z motorjem zdravilski zdravnik Dr. Erik Klinc, ki je nudil onesveščeni šinkovi prvo pomoč, nato pa jo je peljal do Radencev s svojim avtom Skremka, od tamkaj dalje pa je bila

posestnikom Alojzjem Križanom v Radvancih pri Negovi ter njegovim preužitkarjem okrog 80-letnim Alojzjem Bračičem je prišlo do hudega prepira. Razjarjen Križan je zgrabil za kol ter začel z njim udrihati po starčevi glavi tako, da je dobil obšutne poškodbe. Bilo bi gotovo še huje, da bi prihitela na pomoč svojem očetu hči in žena Alojza Križana. Prepekljan je bil na zdravljenje v bolnico v Mursko Soboto, vendar je njegovo stanje zelo resno.

— Junak noža 17-letni Rudolf Bračič, ki je na praznik 8. septembra v vinotoču Martina Hamlerja na Ivanjševskem vrhu zabodel 36-letnega Franca Škerleca, da je slednji od zadobljenih poškodb v nekaj minutah izdihnil, je pobegnil zdoma ter se skrivajo gozdovih, da bi ušel roki pravice. To je junastvo mladega nepridiprava v treznem stanju in kasanju.

Iz Celja

— Naše planinske koč. Kocbekov dom na Korošcih bo od ponedeljka 18. t. m. dalje zaprt. Frischautov dom na Okreblju bo od ponedeljka 25. t. m. dalje med tednom zaprt, v mesecu oktobru pa bo vsako soboto in nedeljo zaslonno oskrbovan. Plakernikovo zavetišče v Logarski dolini in Moziška koč na Golteh sta stalno oskrbovani.

— Teniški turnir za prvenstvo Savinjske doline in za prehodni pokal mestne občine celjske bo prireditel SK Celje v soboto 16. in nedeljo 17. t. m., oba dneva s pričetkom ob 8. zjutraj, na svojih igriščih v mestnem parku. Na prvem turnirju je zmagal naš mušketir Mitič, lani pa Boris Smerdu. Tudi letos bodo nastopili najboljši jugoslovenski teniški igralci in igralke, zato bo nudil turnir redkega športni užitek.

— Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 29 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 10 oseb, posredovanje je bilo izvršeno samo eno, odpovedanje je 21, odpadlo pa 7 oseb. Dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 366 brezposelnih (225 moških in 141 žensk) nasproti 366 (229 moških in 137 žensk) dne 31. avgusta. Delo dobi 10 tesarjev, 2 hlape, 1 oskrbnik, 12 kuharje, 6 kmečkih dekel, 4 služkinje, 2 postrošnice ter po 1 natakarica in sobarica.

— Dve nesreči. Se je peljal 45letni posestnik Franc Cerovšek iz Šmarja pri Jelšah v soboto s kolesom po cesti, je privozil nasproti avtomobilu. Cerovšek se je hotel izogniti, a je izgubil ravnotežje in padel s koleša. Pri padcu se je močno poškodoval po levi roki. Na Babnem pri Celju je v nedeljo zvečer konj brcnil 63letno posestnico Katarino Stantejevo in ji zlomil nogo. Cerovšek in Stantejeva se zdravita v celjski bolnici.

— Iz Italijanske in nemške, začetne in nadaljevalne tečaje prireditel večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ul. 27, pritrliče, med 8. in 14. uro 444-n

Z Jesenic

— Veliko zanimanje za velike mednarodne dogodke. Pred podružnico »Jutrca« na Jesenicah se v poznih popoldanskih urah zbirajo množice ljudi, ki čakajo na »Slovenski Narod«, ki prihaja v vlakom ob 18.45. Čeprav prihaja na Jesenice dnevno več sto izvodov, je list v kratkem času razprodan. Kadar se odigrava posebno važni politični in vojni dogodki, je list kar razgrajen, tako da marsikdo odhaja praznik rok, ker ga v prvi vrsti dobe naročniki. Vzdoži cest vidimo cele skupine ljudi, ki hkratu čitajo en izvod in po svoje komentirajo važne mednarodne dogodke. Tisti, ki hočejo list vsak dan v redu prejemati, na dom, naj se v lastnem interesu naroče nanj, saj stane na mesec le borih 12.— din. »Slovenski Narod« bo vedno prinašal najnovejša in najbolj važna poročila o mednarodnih političnih in vojnih dogodkih, kakor tudi zanimive vesti o dogodkih, ki se dogajajo doma in v širnem svetu.

— Nujna potreba higienskih naprav na kolodvoru. Na tukajšnjem kolodvoru so higienske naprave v zelo primitivnem stanju. Na obeh krilih dolgega postajnega poslopja so stranišča, ki nimajo izplakovalnih naprav tako, da se v vročih poletnih dneh njih neznozen smrad po vsem peronu. V interesu ljudskega zdravja in našega ugleda je nujno potrebno, da se na tem velikem mednarodnem železniškem križišču v stranišča napelje vodovod in uredijo izplakovalne naprave.

Iz Ptujja

— Omejitve obrata. Zaradi nastalih razmer in ker se galanterijsko usnje ne izvažajo, je tukajšnja tovarna usnja Pirih Pavla obrat skrbila ter odpovedala nekaterim delavcem predvsem ženskam in neporočenim moškim službo. Začasno je ustavila svoj obrat tudi tovarna slannih tulcev Wessely. S tem je prizadeto večje število delovnih moči.

— Tombola, ki jo je prireditel Sokol na minuli praznik, je imela lep uspeh. Obisk je bil rekord. Prvo tombolo v gotovini din 3000 je zadel kmet Franc Cvetko iz Mezgovcev.

21 let med gobavci

V oddelku za gobavce v sarajevski bolnici se žrtvuje za najbednejše med bolniki že 21 let kot prostovoljna